

**Målartorp 1:13 m. fl., "Östra Ekeby", i Mariefred,
Strängnäs kommun**

Kommunfullmäktige i Strängnäs kommun beslutade 2011-03-28 enligt § 106 om antagande av rubricerad detaljplan.

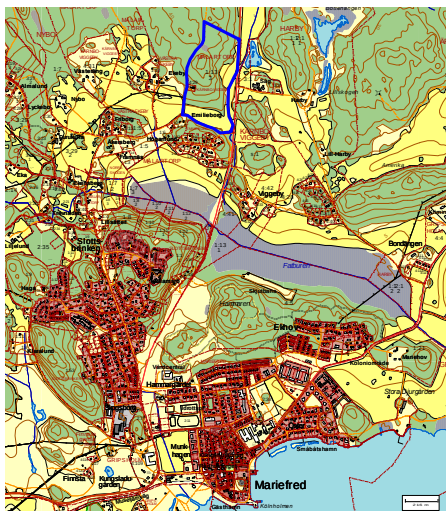
Kommunens beslut har överklagats till Länsstyrelsen 2011-04-18 och 2011-04-21. Länsstyrelsen avvisar överklagandet inlämnat 2011-04-21 och avslår överklagandet inlämnat 2011-04-18 genom beslut 2011-05-16. Länsstyrelsens beslut har inte överklagats.

Detaljplanen har därmed vunnit laga kraft 2011-04-23.

Gunilla Östling
Planchef

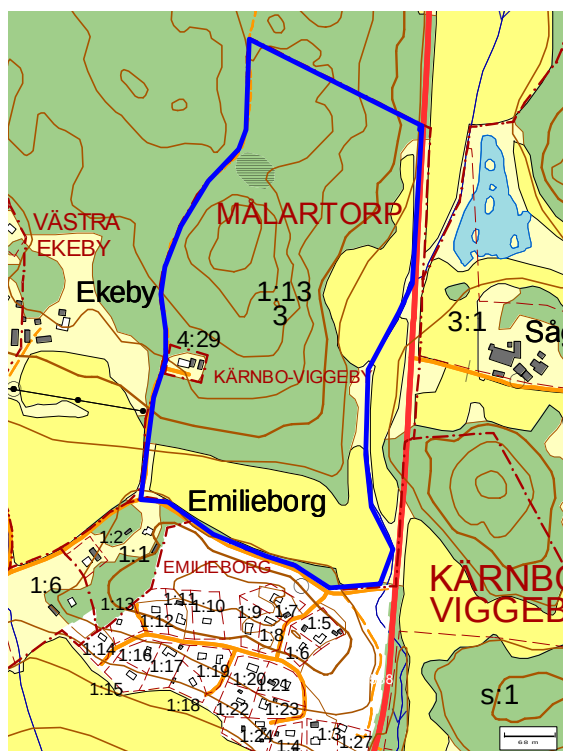

Planbeskrivning

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl,
"Östra Ekeby",
Mariefred
Strängnäs Kommun

TILLHÖRANDE HANDLINGAR:

Plankarta med bestämmelser
Planbeskrivning
Genomförandebeskrivning
MKB, Större vattensalamander
Skötselplan
Gestaltningsprogram
Samrådsredogörelse
Utlåtande efter utställning
Fastighetsförteckning (finns hos kommunen)

Planbeskrivning

Målartorp1:13 m fl, "Östra Ekeby" i Mariefred,
Strängnäs kommun

ANTAGANDEHANDLING

2(14)

Datum 2010-08-02

PBN/Dnr 1999:772-214

Rev 2010-09-06

LAGA KRAFT 2011-04-23

INNEHÅLL:

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG.....	3
FÖRENLIGHET MED 3,4 OCH 5 KAP, MILJÖBALKEN.....	3
PLANDATA.....	3
Lägesbestämning.....	3
Areal	3
Markägförhållanden	3
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	4
Översiktliga planer	4
Bostadsförsörjnings-program, näringslivs-program, strategisk plan etc	4
Gällande planer.....	4
Program för planområdet	4
Miljöbedömning	4
Kommunala beslut i övrigt.....	5
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR	6
Natur	6
Bebyggelseområden.....	8
Friytor.....	9
Gator och trafik.....	10
Störningar	11
Teknisk försörjning	11
Administrativa frågor	12
KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE.....	12
Konsekvenser för miljön och hushållningen med mark och vatten	12
Konsekvenser för barn	13
Jämställdhets-konsekvenser.....	13
MEDVERKANDE	14

PLANENS SYFTE OCH**HUVUDDRAG**

Planen gör det möjligt att skapa tre bebyggelsegrupper med enskilda tomter för enbostadshus med tillhörande garage och förråd. Bostadsgrupperna är skilda åt av naturmarksområden. Naturen i ravinområdet i områdets mitt ska vårdas så att livsbetingelserna för den skyddade större vattensalamandern fortlevnad gynnas. Byggnaderna ska ges en god estetisk utformning med skilda arkitektoniska uttryck i de tre bebyggelsegrupperna. Byggnaderna ska anpassas till områdets kuperade terräng och omgivande landskap. Vid placering av byggnader ska hänsyn tas till att en tilltalande gatumiljö bildas.

FÖRENLIGHET MED**3,4 OCH 5 KAP,
MILJÖBALKEN**

Planen medger att ett markområde, som i dag är skogs- och jordbruksmark, får användas för bostäder. De nya bostäderna kommer inte att försvåra rationellt brukande på den kvarvarande delen av fastigheten. Samhällsintresset får anses större av att nya bostäder kan uppföras än att marken även i fortsättningen används för jord- och skogsbruk.

I översiktsplanen för Strängnäs kommun, antagen 2002-08-25 är markområdet redovisat som område för framtida utbyggnad av bostäder. Bedömningen att det är förenligt med Miljöbalken (MB) 3 kap, att ta i anspråk området anses därmed vara gjord.

Inget område av riksintresse enligt 4 kap, MB berörs av utbyggnaden.

Bedömning har även gjorts att gällande miljökvalitetsnormer enligt MB kap 5 inte kommer att överskridas.

PLANDATA**Lägesbestämning**

Planområdet är beläget ca 2 km norr om Mariefred vid Stallarholmsvägen.

Areal

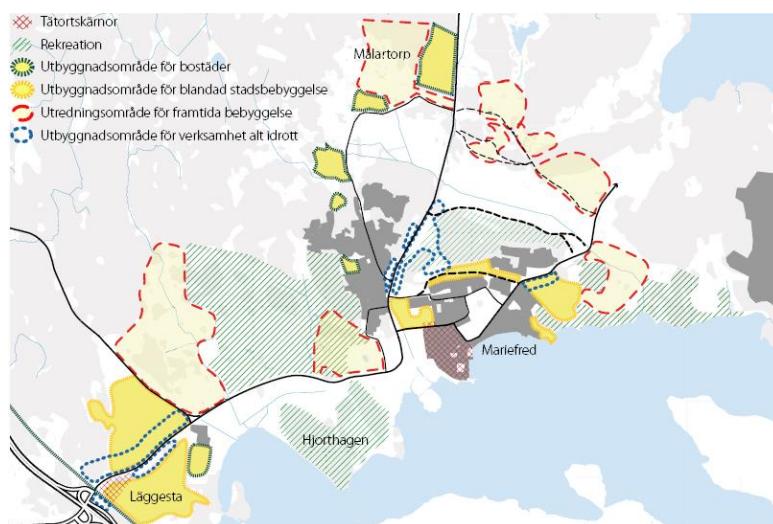
Området omfattar ca 19 ha mark.

Markägoförhållanden

Marken inom planområdet ägs av Fastighets AB LE Lundberg.

TIDIGARE**STÄLLNINGSTAGAN
DEN****Översiktliga planer**

I fördjupningen av översiktsplan för Mariefred – Läggesta, 2007-04-23, är norra delen av området utpekad som utbyggnadsområde för bostäder. Åkermarken i söder ligger utlagt som utredningsområde för framtida bebyggelse.

Ur fördjupningen av översiktsplanen med utbyggnadsområden runt Mariefred - Läggesta

**Bostadsförsörjnings-
program, näringslivs-
program, strategisk
plan etc**

Planen överrensstämmer med kommunens strategiska program och planer

Gällande planer

Markområdet är inte planlagt i dag.

**Program för
planområdet**

Planarbetet har föregåtts av programarbete under 2001. Arbetet resulterade i att utbyggnadsområdena flyttades norrut och närmare Stallarholmsvägen. Tillfarten till de två södra bostadsgrupperna föreslås via väg 14341 förbi Emilieborg, Målartorpsvägen, tillhörande Målartorp-Viggeby vägsamfällighet. Den norra bebyggelsegruppen får väganslutning direkt från Stallarholmsvägen.

Miljöbedömning

Plan- och byggnämnden har efter samråd med länsstyrelsen

tagit ställning vad gäller behovet av en miljöbedömning.

Beslut i PBN AU 2008-11-19 enligt följande:

Att:

Planen kan innebära miljöpåverkan avseende den större vattensalamandern, *Triturus cristatus*.

En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken 6 kap 11,12 §§ har därför upprättas.

Behovsbedömningen i övrigt grundas på följande:

- Planen medför att skogsmark tas i anspråk för bostäder. Bebyggelsen bedöms endast ge en begränsad miljöpåverkan.
- Den beräknade ökningen av trafiken till området som förslaget medför är beräknad till 250 fordon/dygn.
- Planen medför inte att några stora fysiska förändringar kan ske, endast en mindre yta skogsmark tas i anspråk.
- Dagvattnet från tomtmarken kan ledas via utjämningsmagasin till recipienten, Mälaren.
- Landskapsbilden påverkas endast obetydligt, sett från Stallarholmsvägen.
- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljökvalitetsnormerna kommer inte att överskridas
- Planen påverkas av arkeologiskt begränsade skyddsområden enligt gjord utredning men bedöms ändå vara möjlig att genomföra med den tänkta småskaliga bebyggelsen

Detaljplanens inverkan på den större vattensalamanderns lek och vistelseområden har undersökts och bedömts i en miljökonsekvensbeskrivning. Planen antas inte ur andra aspekter medföra en betydande miljöpåverkan på grund av de verksamheter som planen medger att planområdet får tas i anspråk för, så att krav på MKB ställs enligt PBL 5:18, 3:e stycket.

Se även under konsekvenser för planens genomförande i denna beskrivning.

Kommunala beslut i övrigt

Plan- och Byggnämnden beslutade 2006-02-15 PBN § 4, att detaljplanearbetet för området kan påbörjas enligt normalt förfarande. Planen ska göra det möjligt att uppföra nya bostäder i form av enbostadshus.

Plan- och byggnämnden beslutade 2006-12-06 § 188, att sända ut detaljplanen på samråd.

FÖRUTSÄTTNINGAR

OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur

Mark och vegetation

Planområdet utgörs i söder av öppen jordbruksmark och norr därom skogsmark av blandskogstyp. Mitt i skogsområdet finns ett stort bergsparti med skarpa branter. Berget är delvis bevuxet med hållmarkstallskog. Där berget övergår i moränmark mot söder är skogen grov och terrängen är bitvis storbäckig.

Lågt belägna delar nedanför berget är sankar och bevuxna med björk och asp, medan det i den nordligaste delen av planområdet finns berghällar insprängda i barrskogen.

De nya tomterna i skogspartiet kommer att vara skyddade av skogen för västliga och nordliga vindar. Den södra delen ligger i en dalsänka där kall luft kan samlas. Där har bebyggelsen placerats mot skogskanten i norr och markområdet intill Målartorpsvägen lämnas obebyggt.

För att skapa gynnsamma betingelser för den skyddade vattensalamandern och en attraktiv och lätt tillgänglig skog för naturupplevelser och rekreation på markområdena runt bostäderna har en skötselplan tagits fram. Skötselplanen ska ligga till grund för åtgärder i samband med detaljplanens genomförande, samt för skötsel i framtiden.

Dalsänkan i södra delen av planområdet, Målartorpsvägen till vänster

Bild mot norr Stallarholmsvägen till höger

Geotekniska förhållanden

Planarbetet föregås inte av någon geoteknisk utredning.

Enligt kommunens översiktliga jordartskarta (SGU 1984) består planområdet av morän på urberg och i söder ett parti med lera. I mitten av markområdet finns ett högt bergsparti. Norr om berget är marken lägre och fuktig.

Det åligger byggherren att utföra erforderlig kompletterande grundundersökning som denne anser lämplig med hänsyn tagen till den planerade bebyggelsens art och utformning. Ställningstagande för behovet av kompletterande grundundersökning ska redovisas och motiveras i bygglovsansökan/bygganmälan. Grundundersökning kan komma att krävas.

Förorenad mark

Markföroreningar bedöms inte finnas i området. Inga kända miljöfarliga verksamheter har funnits inom planområdet. Området har använts som betesmark och för odling.

Risk för skred/ höga vattenstånd

Fara för skred och höga vattenstånd finns inte inom planområdet.

Radon

Området är klassat som normalriskområde för radon enligt kartmaterial från SGI över radonrisk inom Strängnäs kommun daterat 1989-06-30.

Bostäder ska dock uppföras radonsäkert.

Fornlämningar

Under 2000 gjordes en arkeologisk förundersökning för planområdet samt för intilliggande markområden. Arbetet redovisades 2000-10-20 i meddelande från Sörmlands museum. Länsstyrelsen har i meddelande, daterat 2000-12-19 gällande arkeologiska undersökningar inom markområdet, angivet att

bebyggelse och vägar inom det nu aktuella planområdet ska lämnas utanför fornlämningsområdena eller tas bort genom särskild undersökning. Bedömning av fornlämningarnas utbredning och framtida skydd har gjorts.

Det framtagna planförslaget bedöms inte inkräkta på de angivna områdena.

Bilden visar fornlämningar inom planområdet

Påträffas fornlämning skall det anmälas till länsstyrelsen, enligt kulturminneslagen.

Naturskyddsområden

Naturområden med särskilt skydd finns inte inom planområdet.

Bebyggelseområden

Befintlig bebyggelse

Inom planområdet finns ett befintligt enbostadshus med garage och förråd från 1970-talet. Befintlig bebyggelse söder om planområdet och Målartorpsvägen varierar i åldrar och utförande. Väster om området ligger i södersluttning landsbygdsbebyggelse med nyare och äldre rödfärgade boningshus, lagårdar och andra ekonomibyggnader.

Ny bebyggelse

Bebyggelsen utgör tre tydligt avgränsade bebyggelsegrupper.

Inom planområdet får friliggande enbostadshus uppföras i högst två våningar med en största bruttoarea av 250 m². Garage och uthus får ha en högsta taknockshöjd på 4,5 meter och uppföras med högst 50 m² bruttoarea.

Huvudbyggnaden ska placeras minst 4,5 meter från tomtgräns.

Garage och förråd får placeras 1 meter från tomtgräns.

Arbetsplatser och övrig
bebyggelse

Ej störande mindre verksamhet som bedrivs i hemmet är tillåten.

Offentlig service

Närmaste förskola finns vid Stenvägen i Slottsbrinken, ca 2 km från planområdet. Skola årskurs F-5 och 6-9 är Mariefredsskolan i centrala Mariefred, ca 3 km från området. I Mariefred finns även vårdcentral.

Kommersiell service

Livsmedelsbutiker och annan kommersiell service finns i Mariefreds stadskärna.

Tillgänglighet

Gatorna ska utföras med hänsyn till handikappades möjlighet till framkomlighet i närområdet. Ingen del av gatorna lutar mera än 7 %.

Intentionerna i handikappolitiska programmet ska beaktas.

Byggnadskultur och
gestaltning

De tre bebyggelsegrupperna föreslås utföras med anpassning till dess lägen.

I söder ska byggnaderna anknyta till den sörmländska lantliga bebyggelsen med röda träfasader och röda tak.

Den mittersta husgruppen kan gärna ges en friare utformning med funktionalistiska stildrag och gärna ljusa fasader.

För den norra gruppen föreslås att husen får en dov färgskala, som ska harmoniera med den omgivande skogen.

Till detaljplanen hör ett gestaltungsprogram som illustration och vägledning vid arkitektonisk utformning.

Friytor

Lek och rekreation

Inom detaljplanen finns stora bostadsnära naturmarksområden för rekreation, betecknade med NATUR på plankartan. I skötselplanen anges hur markområdena ska skötas. Två ytor i norr och söder avsatta för småbarnslekplatser.

Naturmiljö

I omgivningarna finns goda möjligheter till rekreation och utevistelse. Planområdet ingår i det småbrutna landskapet norr om Mariefred med omväxlande åkrar, ängar och skogsområden. Området är sydöstra delen av ett större skogsområde, som sträcker sig fram till Lida där åkermarken mot Åker börjar.

I södra delen av skogen finns stora stenblock. De ska tas tillvara som spännande inslag i bostadsområdet.

Naturmark som inte ska bebyggas ska skötas enligt en särskilt framtagen skötselplan, som tillhör planhandlingarna. Särskilt viktigt för den större vattensalamandern är det mittersta naturområdet med mossbeklädd blockrik terräng i sluttning mot öster.

Gator och trafik

Gatunät, gång-, cykel- och mopedtrafik

De två södra delområdena nås via Målartorpsvägen och Gamla Landsvägen, medan det norra området får väganslutning direkt från Stallarholmsvägen genom en ny tillfartsväg.

Nya vägar ska anläggas. Vägarna inom de tre områdena ska utföras med 1 meter sidobana, 4,5 meter hårdgjord körbana och 0,5 meter kant för snöupplag.

Gamla landsvägen, som löper utefter planområdets västra sida, föreslås som tillfartsväg för den mittersta och södra bebyggelsegruppen. Vägen ska behålla sin bredd och förses med mötesplats på västra sidan ca 80 meter från korsningen med Målartorpsvägen. Vägen ska beläggas med obundet slitlager och ha belysningspunkter med stolpar i liten skala, ca 6 meter höga. Gamla landsvägen används i dag huvudsakligen av gående, cyklister och mopedister. Det är den äldsta vägen mellan Strängnäs via Stallarholmen till Mariefred. Vägen är vacker och slingrande genom skogen. Den ansluter till Målartorpsvägen, som leder till Slottsbrinken och Mariefred. Inom bostadsgrupperna är cyklister hänvisade till att cykla på den nya gatan.

Nytt gång- och cykelstråk planeras utefter östra sidan av Stallarholmsvägen mot Mariefred.

Planbeskrivning

Målartorp1:13 m fl, "Östra Ekeby" i Mariefred,
Strängnäs kommun

ANTAGANDEHANDLING

11(14)

Datum 2010-08-02

PBN/Dnr 1999:772-214

Rev 2010-09-06

LAGA KRAFT 2011-04-23

Kollektivtrafik

Bussar trafikerar Stallarholmsvägen, mellan Strängnäs via Stallarholmen till Mariefred och Läggesta. När området byggs ut ska bra busshållplatser anordnas i anslutning till Målartorpsvägen.

Parkering, varumottagning, utfarter

Parkering sker på tomtmark. Behovet är beräknat till minst två parkeringsplatser per bostad.

Tillgänglighet för Räddningstjänsten och Renhållning.

Framkomlighet för Räddningstjänstens fordon förutsätts vara tillgodosedd på gatumark. Inom kvartersmark ska angöringsgator mm utformas så att utrustning och slang inte behöver bäras och dras mer än 50 meter. Om utrymning förutsätts ske med höjdfordon får avståndet mellan gatan och husväggen inte överstiga 9 m. Vägen fram ska ha en fri höjd av 4,0 m, bärighet motsvarande ett axeltryck av 100kN och vara hårdgjord. På raksträckor ska körbanebreddens vara minst 3,0 m. Inre radien i kurvor ska vara minst 7,0 m.

Störningar

Buller

Stallarholmsvägen har ca 1800 fordon/årsmedeldygn. Av dessa är ca 110 tunga fordon. En översiktlig bullerberäkning visar att med en hastighetsbegränsning av 70 km/tim på vägen bör bostadstomter inte placeras närmare än 25 meter från körbanans mitt för att bullernivåerna inte ska överskrida 55 dB(A) ekvivalentnivå eller 35 meter från mitten för att maxnivån 70 dB(A) inte ska överskridas. I det aktuella planförslaget är det kortaste avståndet mellan vägens mitt och en villatomtgräns 40 meter. Socialstyrelsens riktvärden för buller ska följas.

Betesmark

Hagmark väster om planområdet betas periodvis. Djuren bedöms inte medföra några besvär för de boende inom planområdet då avståndet överstiger 50 m från bostadstomterna samt avskärmas av vegetation. Den öppna marken närmast den nya bebyggelsen används för odling.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Fastigheterna kommer att anslutas till det kommunala ledningssystemet. Ny kommunal VA-ledning finns nedlagd öster om Stallarholmsvägen.

Räddningstjänstens möjligheter till brandvattenförsörjning ska beaktas.

Dagvatten ska omhändertas och fördröjas lokalt på tomtmarken. Bräddavlopp från fördröjningsmagasin på tomtmark får dock ledas till befintligt dagvattendike öster om planområdet. Dränering och dagvatten från gatan ska via underjordiskt fördröjningsmagasin ledas till dagvattendiket.

Värme/Energi

Ett av de operativa målen i Strängnäs kommuns energiplan är att energianvändningen per invånare skall minska med 10 % fram till 2010 jämfört med 1998. För att nå detta mål säger handlingsprogrammet att vid projektering av nya bostadsområden bör så energieffektiva uppvärmningssystem som möjligt utredas och uppvärmning med förnybara energiresurser prioriteras.

Inom planområdet medges generellt inte några uppvärmningsanordningar med icke förnyelsebara energikällor eller med direktverkande el. Om ny teknik utvecklas som gör att sådana energislag kan anses vara förenliga med miljökrav och långsiktig hållbarhet får sådan anläggning prövas från fall till fall.

El

Strängnäs energiverk, SEVAB, levererar elstöm i området. Mark för två nya transformatorstationer har reserverats i planen.

Tele

Ingen telekabel av mellanortstyp går genom området.

Avfall

Markområden är avsatta för uppförande av miljöhus, ett i norra delen vid Stallarholmsvägen och ett gemensamt för de två södra husgrupperna vid Målartorpsvägen. Där ska sopor kunna lämnas, källsorteras och hämtas för borttransport. Miljöhuset ska ingå i gemensamhetsanläggning för fastigheterna i området.

I samband med bygglov/bygganmälan diskuteras konkret hur sophantering ska ske.

Administrativa frågor

Genomförandetiden är 10 år från planens lagakraftsdatum.

**KONSEKVENSER AV
PLANENS
GENOMFÖRANDE****Konsekvenser för
miljön och
hushållningen med
mark och vatten**

I översiktliga planer har det nu aktuella planområdet vid Västra Ekeby-Viggeby funnits med och redovisats som kommande utbyggnadsområden för bostäder sedan början av 1990-talet.

Detaljplanarbete för området har pågått sedan 1999. Flera förslag till placeringar har tagits fram och bedömts. Samråd om planprogram skedde under år 2000. Samrådet resulterade i att bebyggelseområdet minskades och det därefter framtagna planförslaget upptog markområdet väster om Stallarholmsvägen med direktinfart från den.

Innan planen vann laga kraft framkom att den skyddade större

vattensalamandern fanns i området och att detaljplanen kunde påverka salamanderns livsbetingelser. På fem platser intill planområdet har den större vattensalamandern konstaterats av länsstyrelsen vid inventering under våren 2007.

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram under 2008 och 2009 som beskriver förutsättningar och konsekvenser av ny bebyggelse i området och åtgärder för att förhindra negativa konsekvenser för vattensalamandern.

I det nu framtagna planförslaget har hänsyn tagits till att den större vattensalamanderns reproduktionsmiljö och huvudsakliga viloplatser inte skadas eller försvinner.

o-alternativ

Om ingen exploatering sker inom planområdet, och inte heller i det större område som i den fördjupade översiktsplanen för Mariefred-Läggesta (2007) benämns som Målartorp, skulle situationen för den större vattensalamandern i området vara god.

Det som kan äventyra artens situation är om förutsättningarna för upprätthållandet av kulturlandskapet (bete av får och hästar), liksom den mer naturlika skogsterrängen, förändras. Vidare kommer flera av de småvatten där arten idag påträffas att successivt växa igen och om ingen nybildning av vattenmiljöer sker naturligt, krävs aktivt understöd som restaurering och nyanläggning av småvatten.

MKB vattensalamander

En särskild miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram med anledning av förekomst av större vattensalamander i området.

Konsekvenser för barn

Planområdet ligger nära naturområden för lek och utevistelse. Barnen kommer att ha ca 3 km till skolan i centrala Mariefred.

**Jämställdhets-
konsekvenser**

Några jämställdhetsaspekter på detaljplanen kan inte läggas annat än att den låga turtätheten på busstrafiken förbi området kan ha betydelse för jämställdheten. Undersökningar visar att kvinnor inte kör bil i lika stor utsträckning som män.

Hälsokonsekvenser

Bostadsområdet med närliggande skog och ängsmarker har förutsättningar att erbjuda de boende en god boendemiljö med möjligheter till ett rikt friluftsliv som främjar hälsan.

Planbeskrivning

Målartorp1:13 m fl, "Östra Ekeby" i Mariefred,
Strängnäs kommun

ANTAGANDEHANDLING

14(14)

Datum 2010-08-02

PBN/Dnr 1999:772-214

Rev 2010-09-06

LAGA KRAFT 2011-04-23

Hushållning av naturresurser

Planen gör det möjligt att ett område skogs- och jordbruksmark tas i anspråk för bostadsbyggande. Ett rationellt brukande kommer att kunna bedrivas på den kvarvarande delen av fastigheten, genom att planområdet utgör den yttersta, östra delen av fastigheten. Samhällsintresset får anses större av att nya bostäder kan uppföras än att skogsbruk även i fortsättningen kan bedrivas på markområdet.

Natur och rekreation

Det rörliga friluftslivet har intressen i området framförallt på lokal nivå. Området ligger inte inom eller i nära anslutning till skyddade naturområden.

Naturområdena norr och väster om fastigheten är lätt tillgängliga skogsmarker. Hällmarkstallskogen på berget i planområdets mittparti är känslig för slitage. Berget är en utsiktspunkt, som är lockande att besöka. Slitaget blir troligen större när bostäderna byggs, genom att flera människor kommer att vistas i markerna och barnen kommer att leka i naturen.

Landskapsbild

Landskapsbilden kommer framförallt att påverkas från Stallarholmsvägen och Målartorpsvägen. Området kommer att bli relativt tätt bebyggt och kommer att utgöra egna "enklaver" med bostäder.

Trafik och buller

Trafiken till området kan komma att påverka intilliggande områden. Trafiken beräknas till 5 fordon/bostad och dygn, vilket ger en trafikökning på ca 250 fordon/dygn på Stallarholmsvägen, när området är fullt utbyggt.

Solbelysning

Bostäderna och tomterna bedöms få en acceptabel solbelysning.

Dagvatten

När fördröjningsmagasin för dagvattnet anläggs kommer flödena i det befintliga diket att kunna kontrolleras, så att inte allt för höga vattenmängder belastar diket.

MEDVERKANDE

Planarbetet har utförts i samarbete mellan arkitekt Anna Nilsson, Anna Nilsson Arkitektkontor AB och planingenjör Gunilla Östling Samhällsbyggnadskontoret.

Marie Jonsson
Enhetschef plan- och bygg

Gunilla Östling
Planingenjör

Genomförandebeskrivning

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl, "Östra Ekeby",
Mariefred

Strängnäs Kommun

INLEDNING

Syfte med genomförandebeskrivningen

Genomförandebeskrivningen har till syfte att redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga, ekonomiska och tekniska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Denna beskrivning tar upp principiell ansvarsfördelning och möjligheter till genomförande av detaljplanen.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

12 augusti 2009	Beslut om samråd, Plan- och byggnämnd
Aug - Sept 2009	Samråd
Februari 2010	Beslut om utställning
Februari-Mars 2010	Utställning
Augusti 2010	Antagande PBN
Oktober 2010	Antagande KS/KF
November 2010	Laga kraft

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från det detaljplanen vunnit laga kraft. Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla tills den ändras eller upphävs

Huvudmannaskap

Kommunen är inte huvudman för allmän plats inom detaljplanen. Detta innebär att fastighetsägarna inom planområdet ska ansvara för utbyggnad, drift och skötsel av allmänna platser. Inget ansvar läggs dock på någon enskild fastighetsägare, utan skyldigheten fullgörs genom att fastighetsägarna går samman i någon form av samfällighetsförening.

Ansvarsfördelning

Exploatören (Fastighets AB LE Lundberg) ansvarar för anläggande och upprustning av gator i området samt framdragande av el och va till nybildade fastigheter.

Fastighetsägarna ansvarar genom en samfällighetsförening för framtida drift och underhåll av allmänna platser.

Avtal

Ett exploateringsavtal ska tecknas mellan kommunen och exploatören som reglerar exploatörens skyldigheter i samband med genomförandet av detaljplanen.

**FASTIGHETSRÄTTSLIGA
FRÅGOR****Berörda fastigheter**

Målartorp 1:13, Kärnbo-Viggeby 4:29 och 4 28, Norra Ekeby 1:2, Emilieborg 1:1, samt Samfälligheten Gamla landsvägen (Målartorp ga:1).

Markägoförhållanden

Målartorp 1:13 ägs av exploatören Fastighets AB LE Lundberg. Övriga fastigheter inom planområdet är i privat ägo.

Fastighetsbildning

Inom fastigheten Målartorp 1:13 ges möjligheten att avstycka ca 35 stycken småhustomter. Exploatören ansvarar för erforderlig fastighetsbildning samt bildande av gemensamhetsanläggningar med tillhörande samfällighetsföreningar.

**Gemensamhets-
anläggningar**

Fastighetsägarna ansvarar genom en samfällighetsförening för drift och underhåll av gemensamma anläggningar, gator lekytor,

miljöhus, naturmark och dagvattenmagasin. Exploatören ansvarar för att erforderliga gemensamhetsanläggningar med tillhörande samfällighetsföreningar bildas.

Större vattensalamander

Exploatören ansvarar för att inventering av den större vattensalamandern, *Triturus cristatus*, görs enligt miljökonsekvensbeskrivningen som tillhör denna plan. Ett uppföljningsprogram ska upprättas där populationens storlek undersöks genom inventeringar varannan vår under den tid som byggnationen pågår, samt under ytterligare sex år efter att byggnationen är slutförd.

Samfällighetsföreningen ansvarar för att naturmarken sköts enligt särskilt framtaget skötselprogram och att vattensalamanderns livsbetingelser inte försämras i området.

EKONOMISKA FRÅGOR

Planekonomi

Exploatören bekostar framtagandet av detaljplanen enligt det planavtal som tecknats med kommunen.

TEKNISKA FRÅGOR

Vatten och avlopp

Exploatören ansvarar för utbyggnaden vatten- och avloppsledningar (va) inom området samt områdets anslutning till det kommunala va-nätet. Tappställe för vatten ovan 35 meter (RH70) erfordrar tryckstegring.

Dagvatten

Dagvatten ska i möjligaste mån omhändertas lokalt inom den egna tomten genom anlagd stenkista, ca 5 m³, med en hålrumsvolym på 30 %.

El, tele mm

Varje fastighetsägare ansvarar för att fastigheten ansluts till el, tele och bredband mm. För elnätet i området ansvarar SEVAB.

Gator

Exploatören ansvarar för anläggande av gator, lekytor och miljöhus. Exploatören ansvarar även för de förbättringar som krävs på Målartorpsvägen och på Gamla landsvägen.

Gång- och cykelväg

Ny gång- och cykelväg planeras i framtiden utefter
Stallarholmsvägens östra sida från Munkhagsgården och norrut.

MEDVERKANDE

Genomförandebeskrivningen är utarbetad i samarbete med
mark- och exploateringsingenjör Fredrik Granlund.

Marie Jonsson
Enhetschef plan- och bygg

Gunilla Östling
Planingenjör

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

med avgränsning större vattensalamander

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl, "Östra Ekeby"

Mariefred,

Strängnäs Kommun

Ang detaljplan för del av Mariefred, Målartorp 1:13, Strängnäs kn, och förekomst av större vattensalamander

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Uppdrag

På uppdrag av Strängnäs kommun har Jan Malmgren/JM Natur undersökt förutsättningarna för större vattensalamander (*Triturus cristatus*) i ett område som berörs av detaljplan för Målartorp 1:13 i Mariefred, Strängnäs kommun. Arten har observerats i området av inventerare från Länsstyrelsen i Södermanlands län och berörs av detaljplanen. I ett tidigare uppdrag (JM Natur, augusti 2007; på uppdrag av Fastighets AB L E Lundberg) har en tidigare version av planförslaget granskats, vilken nu har reviderats inför denna handling. Eftersom den större vattensalamandern omfattas av Artskyddsförordningen (2007:845) är dess livsmiljöer på såväl land som i vatten skyddade, varför en exploateringsplan måste kunna visa att tillräckliga hänsyn till dess fortlevnad har tagits. Uppdraget syftar därför till att beskriva artens förutsättningar och vilka hänsyn som kan vara lämpliga utifrån den föreslagna planens eventuella konsekvenser. Rapporten begränsas i huvudsak till att diskutera hänsyn till den större vattensalamandern och inte andra i området förekommande värden, även om sådana förekommer eller ibland berörs. Andra eventuella naturvärden bör därför bli föremål för egna utredningar, i de fall detta är lämpligt. Innehållet i rapporten avser uppfylla de krav som ställs på miljökonsekvensbeskrivningar i Miljöbalken kap 6 §12. Under varje huvudrubrik i texten anges inom parentes hur avsnittet förhåller sig till det innehåll som punktvis föreskrivs i Miljöbalken kap 6 §12.

Sammanfattning

I föregående utredning konstaterades att planförslaget för Målartorp 1:3 sannolikt skulle påverka den eller de populationer av större vattensalamander som förekommer i området negativt. Främst utpekades exploateringen av en för salamandrarna gynnsam ravinmiljö, samt anläggningen av en anslutningsväg mellan de två bebyggelsegrupper i planområdet, som besvärande. I föreliggande förslag till detaljplan för Målartorp 1:3 har hänsyn tagits till den större vattensalamanderns behov av att såväl vandra genom som att vistas i ravinområdet. Planens utformning har justerats och anpassats så att bebyggelsegrupperna har separerats i syfte att behålla det centrala naturområdet intakt. Därigenom kan det även fortsättningsvis utgöra en intakt spridningskorridor, i linje med de riktlinjer som angavs i föregående utredning. Härigenom kan det föreliggande planförslaget anses ha tagit hänsyn till den större vattensalamanderns förutsättningar. I texten redovisas förslag till åtgärder som ytterligare kan förstärka populationernas möjligheter i området.

Jan Malmgren

Fil.dr., Ekolog

JM Natur

Innehåll

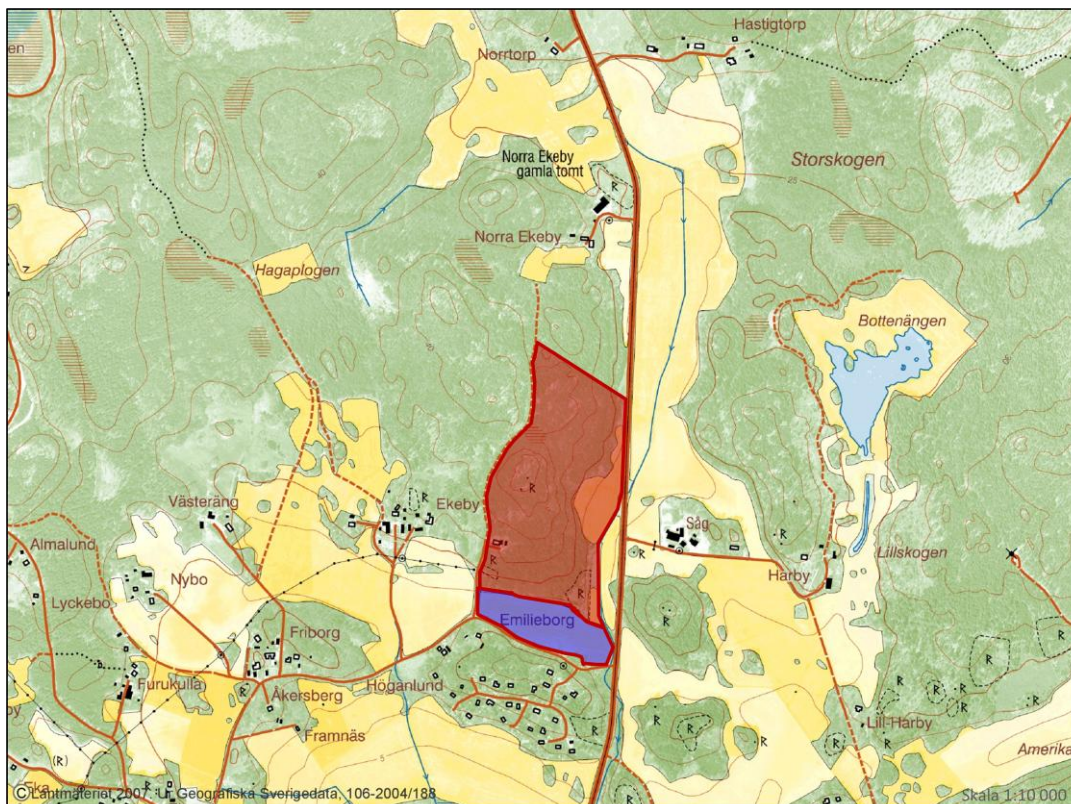
1. Sammanfattning av planens innehåll och syfte	4
2. Beskrivning av miljöförhållanden på platsen	5
3. Hänsynskrävande naturvärden	5
4. Bedömningsredogörelse	5
4.1. Arbetsprocess	5
4.2. Underlag	6
4.3. Ekologiska förutsättningar	7
4.4. Prövningsgrunder	9
5. Beskrivning av de värden som kan antas påverkas betydligt	10
6. Konsekvensanalys	11
6.1. Lokala förutsättningar	11
6.2. Nollalternativet, extrapolerad nulägesanalys	12
6.3. Exploateringsalternativet, om planen genomförs	13
7. Beaktande av miljöhänsyn i planen	16
8. Åtgärder mot negativ miljöpåverkan	19
8.1. Bristanalys	19
8.2. Förebyggande	19
8.3. Motverkande	20
8.4. Kompenserande	21
8.5. Skötsel	21
9. Uppföljning	22
10. Icke-teknisk sammanfattning	23

1. Sammanfattning av planens innehåll och syfte

(Enligt MB 6.12.1, se även avsnitt 4.1-4.2 nedan)

Strängnäs kommun planerar för etableringen av ett bostadsområde med tomter för enbostadshus på fastigheten Målartorp 1:13, i utkanten av norra Mariefred. Planen, som handläggs enligt normalt planförfarande, var under 2006-2007 på såväl samråd som utställning. Planområdet visas i sitt läge med rött i Fig. 1.

Planen gör det möjligt att skapa bostadstomter för att uppföra enbostadshus med tillhörande garage och förråd. Planens syfte är att byggnaderna ska ges en god estetisk utformning med anknytning till traditionell sörmländsk byggnadskultur. Byggnaderna ska anpassas till områdets kuperade terräng och omgivande landskap. Genom placering mot gatan bildas en tilltalande gatubild. Under 2007 upprättades antagandehandlingar vilka medgav exploatering av ca 30 nya tomter i området.

Figur 1. Kartan visar det ursprungliga planområdet inritat i rött (enligt upprättade antagandehandlingar från 2007). I nuvarande förslag (daterade 2008) tillkommer den blå ytan (markerad Emilieborg). Hela området som visas på kartbilden (Ekeby) är beläget 2 km norr om samhället Mariefred, på den västra sidan av länsväg 980.

2. Beskrivning av miljöförhållanden på platsen

(Enligt MB 6.12.2, se även avsnitt 6.1-6.2 nedan)

Det aktuella område som berörs av planläggningen utgörs av en i huvudsak ostvänd skogsbacke med varierande grad av granplanteringar och igenväxande lövskog. Väster om planområdet finns ett aktivt kulturlandskap där även nyare villor byggts under senare tid. I norr angränsar området till större sammanhängande skogsområden och i öster finns en blandning av åkrar och skog. Det finns flera vattensamlingar i närområdet.

Inom planområdet finns igenväxande hagmark, i söder delvis beklädd med storvuxna ädellövträd. Terrängen är storblockig med en del berg i dagen på de höglänta delarna. Centralt i området finns en ostvänd ravin med mossbeklädda block.

3. Hänsynskrävande naturvärden

(Enligt MB 6.12.4, se även avsnitt 5 nedan)

Under våren 2007, mitt i den pågående planprocessen, genomförde inventerare från Länsstyrelsen i Södermanlands län en inventering av ett mindre antal småvatten i landskapet kring planområdet. I fyra av de dammar som inventerades påträffades vuxna djur av den större vattensalamandern (*Triturus cristatus*). Eftersom detta är en fredad art (se nedan) var det nödvändigt att utreda vilka hänsyn detta naturvårdsintresse krävde i planarbetet.

Syftet med denna rapport är att presentera de ställningstaganden som framkommit från de konsekvensanalyser som gjorts, samt att föreslå nödvändiga åtgärder som i planförslaget framställs som förutsättningar för exploatering. Åtgärder kan lämpligen villkoras i såväl planbestämmelser som i exploateringsavtal och bygglov.

4. Bedömningsredogörelse

(Enligt MB 6.12.8)

4.1. Arbetsprocess

Inom ramen för föregående uppdrag genomfördes ett fältbesök i området av Jan Malmgren/JM Natur (2007-06-25). Syftet var att undersöka förutsättningarna för den större vattensalamanderns ekologi, samt vilken påverkan det ursprungliga planförslaget kunde ge på dess livsmiljöer. Vid tiden för fältbesöket befann sig de flesta vattensalamandrar i sina lekvatten, varför inventeringen inriktades på förekomsten av lämpliga landmiljöer och spridningsvägar. Uppgifter om var arten påträffats under inventeringar av lekvattenmiljöer inhämtades från Länsstyrelsen i Södermanlands län, vilka besökt området under våren 2007.

Iakttagelserna från fältbesöket jämfördes med planförslaget och det kartmaterial om den större vattensalamanderns förekomster som erhållits från Länsstyrelsen. Kring

varje bekräftat lekvatten för arten lades ett hänsynsområde med 350 m radie för att illustrera de områden som under normala omständigheter kan nås av vattensalamandrar. Denna aktionsradie är standard för liknande analyser, även om den större vattensalamandern i studier har visat sig använda landmiljöer som direkt angränsar till ett lekvatten och ända upp till ca 1.3 km därifrån. Det faktiska avstånd en större vattensalamander tillryggalägger under sina säsongsvandringar på land varierar såväl mellan individer som populationer, och beror mycket på hur landskapet är strukturerat och den relativa förekomsten av lämpliga livsmiljöer. Radien på 350 m ska därför ses som en konservativ avgränsning av det omedelbara närområde i vilket salamandrarna finner såväl sin reproduktionsmiljö som sina huvudsakliga viloplatser på land, och har sin grund i erfarenheter från radiotelemetriska studier av artens ekologi.

I ett utlåtande (JM Natur, augusti 2007; på uppdrag av Fastighets AB L E Lundberg) beskrevs krav på särskilda hänsyn för att medge etablering av bostäder i området. Konsekvenserna av detaljplanen bedömdes utifrån gällande prövningsgrunder, ett nollalternativ och olika exploateringsscenarier, samt i olika kombinationer tillsammans med utvecklings- eller kompensationsåtgärder, vilka medgav såväl hänsyn som exploatering. Konsekvensanalysen presenterade därigenom tolkningar och rekommendationer som syftade till att ligga som grund för beslut om planens genomförande. Eftersom den föregående utredningen kunde konstatera att planförslaget skulle medföra negativa konsekvenser för den större vattensalamandern i området angavs ett mindre antal justeringar och anpassningar av förslaget.

Inför denna handling har planförslaget arbetats om efter de riktlinjer som angavs i föregående utredning. Planområdet är dessutom utökat och inkluderar förutom det tidigare planområdet även ett område som idag är åker och som markerats med blått i Fig. 1. Det reviderade förslaget innebär även att antalet tomter utökas till totalt 51 st. Med anledning av de förändringar som införts i planförslaget ställs nya krav att revidera de tidigare analyserna.

Syftet med föreliggande utredning är att studera och analysera om de hänsyn som tagits i det nya planförslaget kan anses utgöra tillräckliga hänsyn inför den fortsatta planeringen och en eventuell framtida exploatering. Dessutom tillkommer att bedöma hur den utökade exploateringsgraden påverkar den större vattensalamanderns situation i området. Härigenom presenterar denna miljökonsekvensbeskrivning en avgränsad bedömning för hur det nya förslaget påverkar den större vattensalamandern, samt vilka åtgärder som kan vara nödvändiga för att ytterligare säkra artens fortlevnad i området.

4.2. Underlag

Under arbetet med denna konsekvensbeskrivning har följande material och platsbesök legat till grund för de bedömningar som redovisas;

Antagandehandlingar (2007-06-07)

- Gestaltningsprogram, Målartorp 1:13, Mariefred
- Planbeskrivning, med plan- och illustrationskarta
- Skötselplan – mark och vegetation, med karta

Reviderade handlingar (2008-03-31)

- Reviderad planskiss, daterad 2008-03-31
- Reviderad illustrationsskiss, daterad 2008-03-31
(med inritade lägen för utsatta gränskäppar)

Fältbesök (under 2007 och 2008)

- 1 besök 2007
- 2 besök 2008

4.3. Ekologiska förutsättningar

Den större vattensalamandern, *Triturus cristatus*, är ett svansgroddjur med komplex livscykel och höga krav på livsmiljön. I större delen av sitt utbredningsområde återfinns den i landområden som är sammansatta av äldre skogsområden, vanligen lövskogsdominerade, omgivna av betade eller andra mer opåverkade högrötsmarker. En viktig ingrediens i landmiljön är tillgången på ytförstorande markstrukturer som erbjuder skydd mot rovdjur och ogynnsam väderlek samt stor produktion av småkryp, såsom t.ex. liggande död ved, stora mängder trädrötter eller sten och blockig mark. Rätt ofta kan den påträffas i närheten av mänsklig aktivitet, t.ex. i trädgårdar, odlingar eller t.o.m. på industrimark, sannolikt för att dessa miljöer erbjuder egenskaper som påminner om artens naturliga livsmiljöer, samt att arten tvingats överleva i närheten av en gynnsam förökningsplats, trots en i övrigt ogynnsam påverkan från mänsklig aktivitet i näromgivningen på land.

Eftersom den större vattensalamandern är fredad och har ett starkt skydd genom Artskyddsförordningen (2007:845), som är Sveriges implementering av det alleuropeiska Art- och habitatdirektivet, ställer förekomsten krav på hänsyn i samband med exploateringar. I Artskyddsförordningen anges exempelvis att såväl artens förökningsplatser (vattenmiljöer) såsom dess viloplatser (landmiljöer) inte får störas, vilket med beaktande av artens ekologi (nedan) innebär att alla de miljöer som arten är beroende av i sin livscykel, är skyddade. Skyddet i förordningen är ett förbud, och särskilda skäl krävs för undantag.

Individer av den större vattensalamandern företar under vår och sommar vandringar mellan sina landområden och förökningsmiljöer, och under dessa vandringar utnyttjar de gynnsamma stråk i anslutning till bäckar, diken, fuktiga gräsmarker, buskridåer eller skogspartier. Vanligen använder de småvatten som ligger inom 150-300 m från landområdet, och vice versa. Som förökningsplatser används små dammar och gölar, eller t.o.m. mindre sjöar, avsnörpta sjövikar samt i viss mån fiskfria skogssjöar och tjärnar. Som regel undviker arten att äntra småvatten med förekomst av fisk och i synnerhet utpräglade rotlevande fiskar, men även karpfiskar

kan inverka negativt på artens förökningsframgång. Större vattensalamandrar har en del helt unika egenskaper, som t.ex. en medfödd kromosomdefekt vilken reducerar honors effektiva kullstorlek med 50 %, samt ett mycket långt liv upp till mellan 12-18 år. Parningen äger rum i vattensamlingar och arten har ett regelrätt lekssystem med ornamentbeklädda hanar som uppvaktar honorna. Honor lägger sina ägg (effektivt antal mellan 100-200 st) enskilda, invikta i skydd av vattenväxters blad. Larverna kläcks efter någon vecka och är sedan frisimmande rovdjur som i hög grad är beroende av riklig tillgång på ryggradslösa bytesdjur. Ofta är de beroende av att det finns gott om vattenväxtlighet i dammen, i vilken de kan söka skydd från rovlevande insektslarver och besökande fåglar. I augusti till oktober har larverna vuxit till en storlek på omkring åtta cm och deras lungor får full funktion medan gälarna återbildas. Därefter omvandlas de och vandrar upp på land. Landmiljöns kvalitet är av stor betydelse för individers möjligheter att klara en övervintring och att söka föda, liksom för hela populationers långsiktiga överlevnad.

Arten anses idag minska i hela sitt västpaläarktiska utbredningsområde. Orsaken är en allt mer tilltagande förlust av livsmiljöer (*habitat*), där främst minskad tillgång på kombinationen lekvatten och goda landmiljöer ökar populationers sårbarhet och därmed sannolikhet att genomgå lokala utdöenden. Ett gott område för arten har höga tätheter av småvatten som omges av riktigt goda landmiljöer. Nätverk av sådana intakta småvattenlandskap har gått förlorade i Sverige sedan åtminstone 1800-talet, men fortsätter ännu idag att minska i frekvens. Arten är således på inga håll särskilt vanlig i landet, men tätare nätverk av förekomster finns i Skåne och längs södra Sveriges kustband, sannolikt pga gynnsamma klimatförutsättningar och en historiskt högre nybildningstakt av livsmiljöer. En övervägande majoritet av landets kända populationer, vilket är särskilt tydligt i inlandet, är isolerade från kontakt med närliggande populationer, vilket i sig är en stor riskfaktor i en enskild populations chanser att överleva på lång eller medellång sikt. Områden med kluster av flera lekvatten och goda landmiljöer, har i bevarandearbetet högre prioritet än områden med bara ett lekvatten.

Den större vattensalamandern är tacksam att inventera och standardiserade metoder har utvecklats inom t.ex. det nationella miljöövervakningsprogrammet, med en fastställd undersökningstyp i Naturvårdsverkets handbok för miljöövervakning ¹. Under perioden 2006 t.o.m. 2010 är den större vattensalamandern också föremål för ett nationellt åtgärdsprogram, vilket är vägledande för naturvårdsarbetet rörande arten från 2006 och framåt ². I åtgärdsprogrammet sammanfattas också aktuell

¹ Malmgren, J., m.fl. (2005): Inventering och övervakning av större vattensalamander (*Triturus cristatus*). Naturvårdsverket, Stockholm.

² Malmgren, J. (2007): Åtgärdsprogram för bevarande av större vattensalamander och dess livsmiljöer (*Triturus cristatus*). Rapport 5636, mars 2007. Naturvårdsverket, Stockholm.

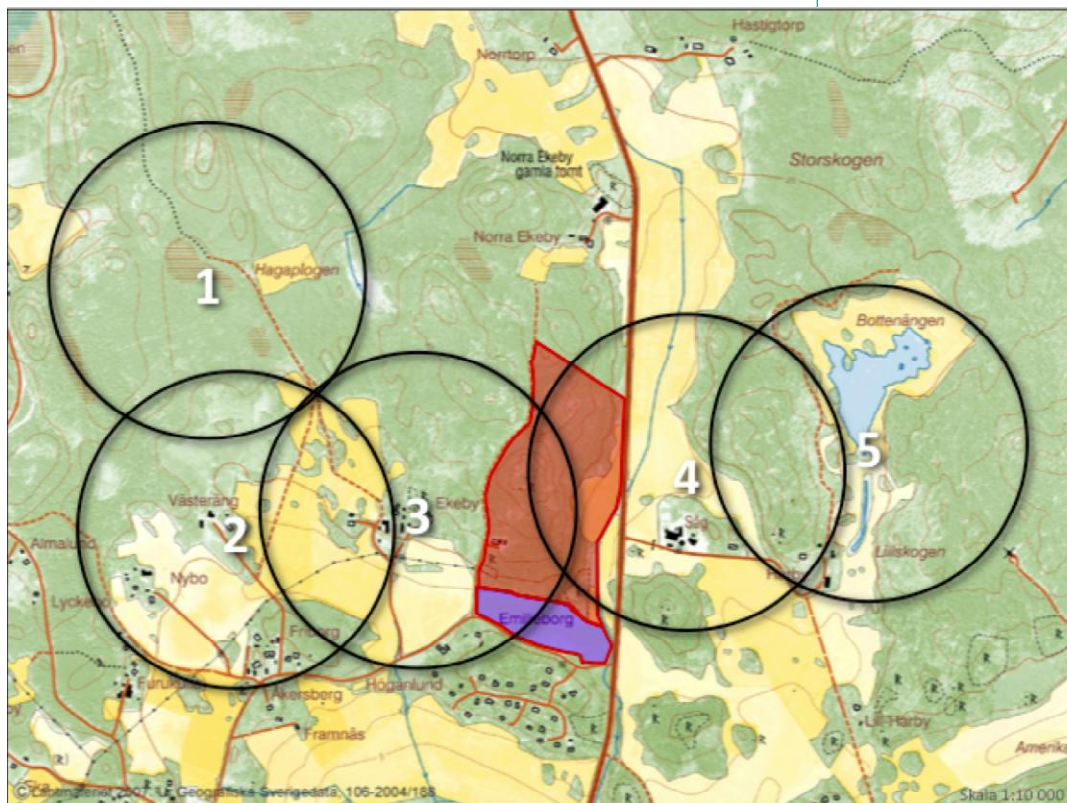
forskning om arten. Det harmoniserar även med det åtgärdsprogram för arten som numera gäller i hela EU ³.

Arten omfattas av många regelverk som sammantaget ger den ett starkt skydd. Exempel på detta är att småvattenmiljöer i odlingslandskapet i sig har ett exploateringsskydd genom det s.k. biotopskyddet. Den större vattensalamandern är dessutom nationellt fridlyst och var fram till i maj 2005 rödlistad (NT/missgynnad). I 2005 års reviderade upplaga av ArtDatabankens rödlista har den bedömts som livskraftig (LC/livskraftig) p.g.a. striktare tolkningar och ett bättre kunskapsunderlag p.g.a. ett omfattande inventeringsarbete, men det noteras i bedömningen att ingen förbättring av artens status skett under samma period. Det som ger arten dess starka skydd är istället dess plats på EU:s s.k. Art- och habitatdirektiv, och som ingående i EU:s naturvårdsnätverk Natura 2000. Detta skydd regleras i Sverige genom Artskyddsförordningen (2007:845). I Sverige har tolkningar av föreliggande regelverk för skydd av arten prövats av Regeringsrätten (mål nr 7694-03, dom 2005-02-08) i ett uppmärksammat fall i Kullavik, Kungsbacka kn, med resultatet att kommunfullmäktiges beslut att anta en detaljplan revs upp av regeringen (M205/1172/F/P, 2005-03-10; Juridiknytt 1/2005) med motiveringen att tillräckliga hänsyn till arten inte tagits med i planen. Regeringen prövade dessutom ett liknande överklagande av en detaljplan för Västra Ekeby 1:5, 1:13 i Mariefred, Strängnäs kommun, och meddelade i ett regeringsbeslut (2008-06-12; Dnr M2007/252/F/P) att upphäva länsstyrelsens och kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen. I motivet angavs att planen inte möjliggjort en samlad bedömning av vilken inverkan genomförandet av planen har på bl.a. den större vattensalamanderns fortplantnings- och viloplats.

4.4. Prövningsgrunder

Översikts- och detaljplaner som kan påverka förutsättningarna för fortlevnaden av större vattensalamander provas genom Miljöbalken och Plan- och bygglagen. Denna prövning bedömer i huvudsak om planen ifråga kan innebära betydande miljöpåverkan. Vad detta innebär specifikt för den större vattensalamandern ges av Artskyddsförordningen (2007:845) och exempel ges i det nationella åtgärdsprogram som upprättats för arten (se ovan). Enligt förordningen är det bl.a. förbjudet att avsiktligt störa individer av arten, liksom att avsiktligt skada eller förstöra djurens fortplantningsområden (lekvatten) eller viloplats (landmiljöer). Länsstyrelsen kan meddela dispens från förbudet om särskilt angivna skäl i förordningen uppfylls, exempelvis om åtgärden inte försvårar upprättandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Vägledning till vad detta innebär i praktiken ges i det nationella åtgärdsprogrammet. I föreliggande utredning används begreppet gynnsam bevarandestatus ur ett lokalt perspektiv – eftersom det är på denna skala den aktuella exploateringen äger rum – vilket innebär att åtgärder

³ Edgar, P., & Bird, D.R. (2006). Action plan for the conservation of the crested newt *Triturus cristatus* species complex in Europe. Council of Europe, Strasbourg.

som genomförs inte får äventyra fortlevnaden för enskilda populationer genom att t.ex. skada deras överlevnadsförutsättningar. En exploatör ska därigenom med rimliga medel kunna påvisa att de åtgärder som genomförs ändå medger goda förutsättningar för arten att fortleva i området. Det åligger också exploatören att genomföra nödvändiga skydds-, utvecklings- eller kompensationsåtgärder, samt att anvisa ett uppföljningsprogram som kan visa att uppställda mål nåtts.

5. Beskrivning av de värden som kan antas påverkas betydligt

(Enligt MB 6.12.3)

I de bedömningar som gjorts i detta planärende har rubriceringen *betydande miljöpåverkan* avgränsats till planens konsekvenser för den större vattensalamanderns val av livsmiljöer på land, och dess åtkomst till lekmiljöer i vatten. Anledningen till detta är att planområdet bildar en potentiell spridningsbarriär mellan de lekområden där arten observerats i, se Fig. 2. Inom planområdet finns dessutom en ravinliknande rasbrant med miljöer som mycket efterliknar typiska landområden för större vattensalamander, se Fig. 3. I planområdets södra del finns även en sydsluttning med ädellövträd.

Figur 2. Förekomster av lekvattenmiljöer där större vattensalamander konstaterats, enligt Länsstyrelsen i Södermanlands län (siffrorna är placerade över de vattenmiljöer där arten observerats). Kring varje lekmiljö har en aktionsradie om 350 m ritats in, vilket illustrerar den yta inom vilket det är sannolikt att landmiljöer och spridningsvägar ligger. Planområdet (rött

och blått) ligger mitt emellan lekområde 3-4 och bildar en potentiell spridningsbarriär för salamandrar som vandrar mellan lekområdena och som eventuellt har sina landmiljöer i planområdet.

6. Konsekvensanalys

(Enligt MB 6.12.6)

6.1. Lokala förutsättningar

Planområdet utgörs av en urbergsrygg som sträcker sig i nord-sydlig riktning på västra sidan av länsväg 980, ca 2 km norr om Mariefred. I den södra delen av området finns en höjd med storblockig terräng och sluttningar av ändmoränstyp i söder och öster. I den mellersta delen finns ett större parti med berg i dagen och en långsträckt blockig ravinartad sluttning mot öster. Större delen av området bär tydliga spår av tidigare hävd, sannolikt som betesmark. Idag står det mesta planterat med klen gran i olika åldrar. I fuktiga och mer sankta partier (främst i norra delen av planområdet) finns inslag av yngre björkskog. I södra änden finns ett område med ett fåtal äldre ekar. Ek, asp, hassel och rönn finns spridda i området, även om de flesta är ungträd. Omgivningarna till planområdet är småbrutet, med tydlig kulturlandskapsprägel. Även om mycket av de omkringliggande markerna nyttjas som åker, används en del områden som hagmarker för får och ridhästar. I norr angränsar området mot ett mer sammanhängande barrskogsområde. Inom planområdet finns flera fornlämningar. Till planområdet har åkermarken direkt söder om det tidigare planområdet tillkommit. Detta område är låglänt och utgörs främst av fuktig lerjord.

Figur 3. Planområdet delas itu av ett naturområde med särskilda förutsättningar som landmiljö för den större vattensalamandern. Detta sträcker sig i öst-västlig riktning och kännetecknas i väster av ett höglänt parti med berg i dagen och mager hålltallskog. I den östvända sluttningen finns en svagt utvecklad ravin med mossbeklädda block och skuggiga men friska miljöer. Framförallt utgör denna zon en bevarandevärd spridningskorridor, men kan även utgöra livsmiljö för större vattensalamander under dess landfas. Bilden är tagen mot norr (RT90: 1580722Ö/6574464N).

6.2. Nollalternativet, extrapolerad nulägesanalys

Den del av Mariefred inom vilket planområdet ligger är intressant för småhusbyggare. Främst är det byggnation på avstyckade enskilda tomter som har genomförts under de senaste åren. Exploatering för byggande av byar på landet, vilket är aktuellt i detta planärende, är däremot inte vanligt förekommande. I den fördjupade översiktsplanen för Mariefred-Läggesta, som antogs av kommunfullmäktige i Strängnäs kommun 2007-04-23, är dock planområdet utpekade som utbyggnadsområde för bostäder. Dessutom är det större kulturlandskap som direkt angränsar planområdet i väster utpekade som utredningsområde för framtida bebyggelse. Detta gäller även den del som i liggande förslag nu tillfogats planområdet (dvs åkermarken som visas med blått i Fig. 1). Kunskapen om den större vattensalamanderns förekomst i området har emellertid tillkommit efter att ovan nämnda fördjupade översiktsplan antagits.

Under antagandet att ingen exploatering sker inom planområdet, och inte heller i det större område som i den fördjupade översiktsplanen för Mariefred-Läggesta (2007) benämns som Målartorp, skulle situationen för den större vattensalamandern i området (se Fig. 2) kunna sägas vara god. Detta gäller i ett medellångt perspektiv (ca 100 år). Här finns flera lekvatten som genom den goda mosaik av lämpliga omkringliggande landområden erbjuder möjligheter för utbyte av individer mellan populationerna, vilket är en förutsättning för långsiktig fortlevnad. Det som kan äventyra artens situation är om förutsättningarna för upprätthållandet av kulturlandskapet (bete av får och hästar), liksom den mer naturlika skogsterrängen, förändras. Vidare kommer flera av de småvatten där arten idag påträffas att successivt växa igen, och om ingen nybildning av vattenmiljöer sker naturligt, krävs aktivt understöd som restaurering och nyanläggning av småvatten. I dagsläget finns det goda möjligheter för enskilda markägare att söka miljöstöd för att anlägga småvatten och våtmarker. En faktor som tillspäder en viss osäkerhet för den större vattensalamandern i området är trafiktätheten på länsväg 980. Om en avsevärd ökning av trafikmängden sker på denna väg kan diskussioner om att bygga ut vägen tillkomma. Om detta skulle bli aktuellt kan konsekvens bli att förutsättningarna för individer att sprida sig minskar och att populationerna 1-3 respektive 4-5 allt mer börjar uppträda som separata enheter. Det ska emellertid tilläggas att det i nuläget inte finns några data som visar hur stor spridningen är över den befintliga länsvägen, varför det kan vara svårt att påvisa effekten av ökad trafikmängd på vägen.

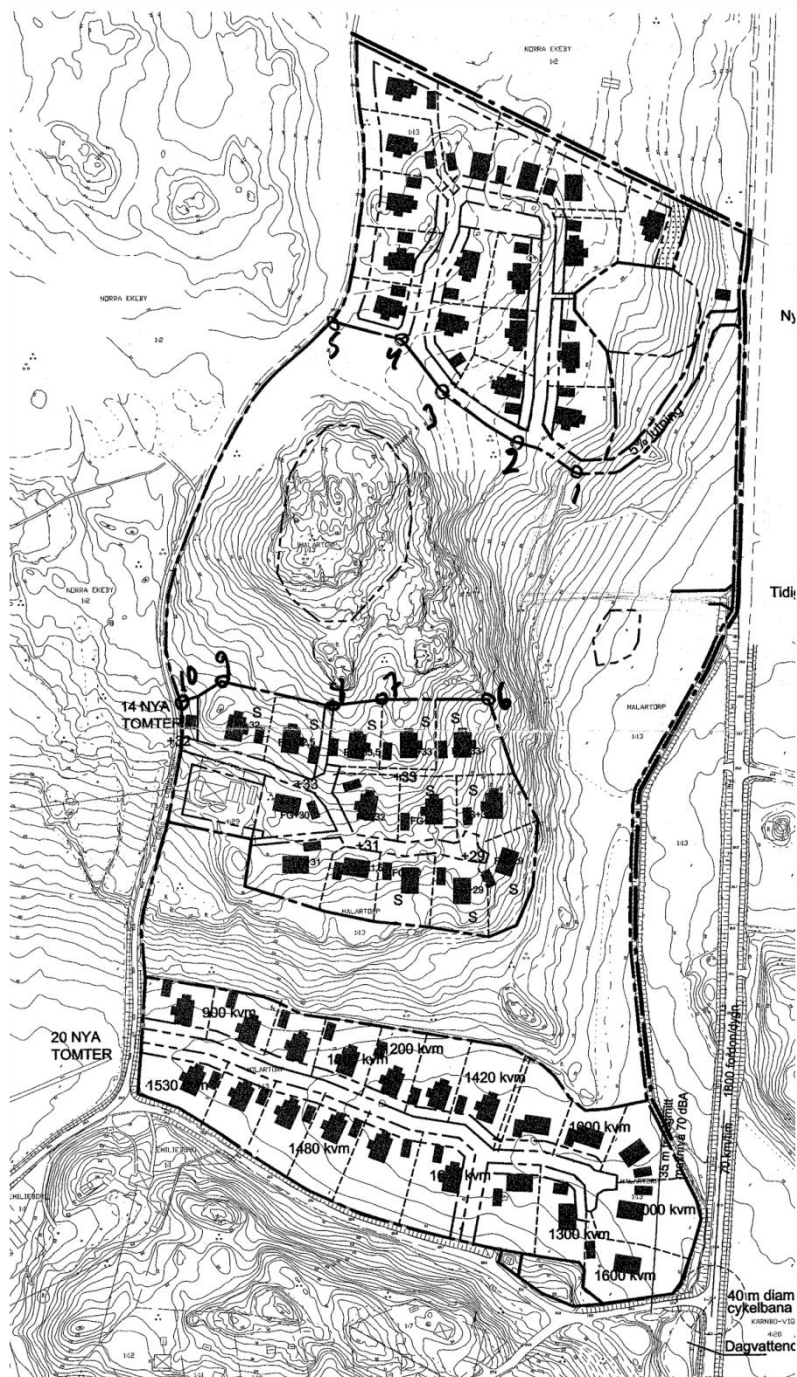
6.3. Exploateringsalternativet, om planen genomförs

Till att börja med bör det konstateras att inga lekmiljöer för den större vattensalamandern påverkas av den exploatering som beskrivs i det reviderade planförslaget. Däremot berörs i olika grad områden som hyser stor potential att utgöra landområden och spridningsvägar för arten i det aktuella landskapet, som konstaterats ovan. En indirekt effekt av detta är därmed att planen i sin nuvarande form kan leda till att kontakten mellan delpopulationerna väster och öster om planområdet bryts, genom att bebyggelsen och den tillkommande aktiviteten i området kan komma att utgöra en hämmande spridningsbarriär för salamandrar.

För att den större vattensalamandern ska anses ha en gynnsam bevarandesituation bör ett område kunna erbjuda gynnsamma förutsättningar för en population att utvecklas stabilt över längre tid, d.v.s. inte utsättas för störningar som leder till oförutsägbara minskningar i individantal. I praktiken innebär detta att en god miljö för arten inkluderar ett småvatten-landskap med flera alternativa dammar som är belägna inom spridningsavstånd och angränsar till ett eller flera landområden med goda betingelser, sammanbundna av spridningsvägar och födosöksmarker av god kvalitet. Vidare medför möjligheterna för individer att vandra över till andra populationer att populationens bevarandestatus kan upprätthållas över ännu längre perioder. Störningar som på ett eller flera sätt begränsar delar av detta innebär negativ påverkan på populationens förutsättningar att vara långsiktigt livskraftig (>50-100 år).

En exploatering enligt den tidigare föreslagna detaljplanen skulle ha inneburit att den natur som idag utgör planområdet fragmenteras väsentligt. Detta orsakades inte så mycket av de båda bebyggelsegrupperna i norra respektive södra området (totalt 30 hushåll), som av att de båda skulle förbindas av en väg, med gemensam infart. I det reviderade planförslaget har denna förbindelseväg tagits bort och tomtytorna avgränsats, vilket lämnar den blockiga ravinmiljön i områdets centrala del orörd. Detta leder till att såväl möjligheter för salamandrar att utnyttja detta område som landmiljö och som spridningskorridor finns kvar, även om exploatering sker.

Det reviderade förslaget (se Fig. 4) medför att den nya infarten för den norra bebyggelsegruppen hamnar i planområdets nordöstra del. De hushåll som etableras här kommer därför att bidra till en ökad trafikmängd på länsväg 980, förbi salamandrarnas spridningskorridor. Denna ökning är emellertid att betrakta som försumbar i sammanhanget. De övriga hushåll som föreslås i det reviderade planförslaget kommer att avtrafikeras på den redan befintliga utfarten i den utökade planområdets sydöstra del. Den mellersta bebyggelsegruppen kommer att avledas längs en sträcka på den gamla landsvägen, vilken löper längs planområdets västra gräns, men kommer inte att beröra den del av området som angränsar salamandrarnas spridningskorridor. Trafikeringen av området innebär följaktligen en försumbar, eller ingen, ökning av risken att salamandrar under sina vandringar blir överkörda.

Figur 4. Reviderad planskiss med inlagda justeringar för att ta hänsyn till de områden som av större vattensalamander kan ha potential att utgöra landmiljöer och spridningskorridorer.

7. Beaktande av miljöhänsyn i planen

(Enligt MB 6.12.5)

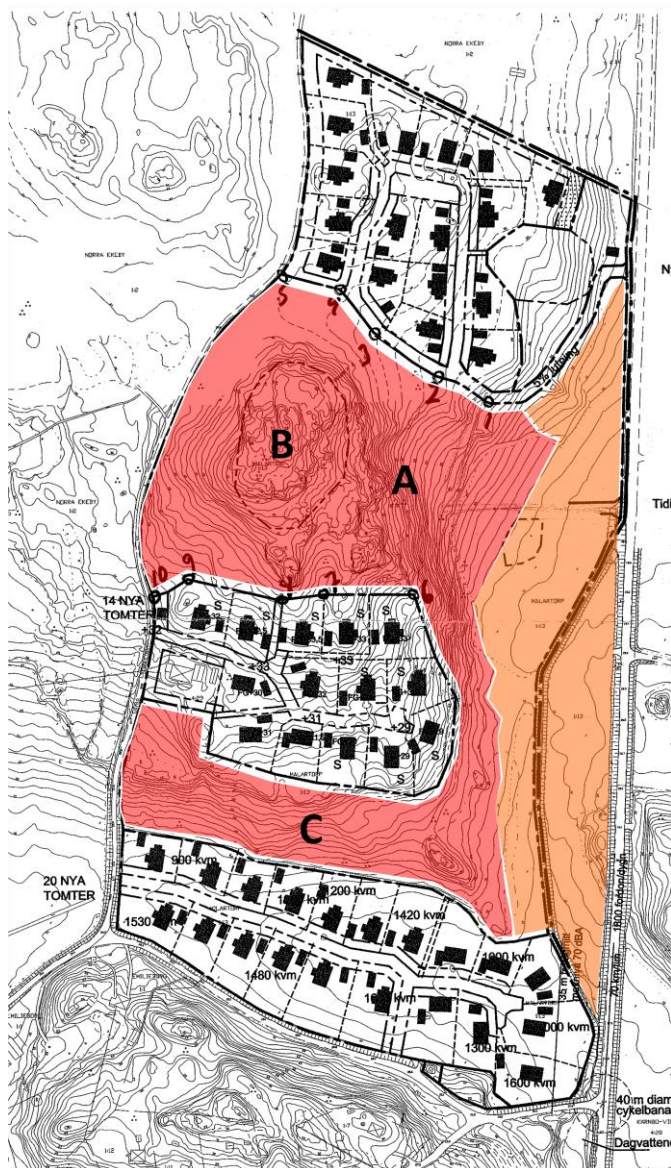
De ytor som i det reviderade planförslaget anvisats för bebyggelse medför inte att några ytor som bedömts vara av stort värde för vattensalamandrar tas i anspråk. Därigenom bör konsekvenserna av den nya bebyggelsen i sig inte betyda att salamandrarnas fortlevnad i området påverkas negativt. I rent allmänna ordalag medför emellertid exploateringar likt denna alltid negativ påverkan på naturmiljön och förutsättningarna för växt- och djurarter att fortleva. Främst för att förändrad markanvändning leder till förlust av mångfalden av livsmiljöer i ett område. Miljöerna blir mer ensartade och ofta tilltar städningen av miljöerna eftersom de ansluter till trädgårdar. Biologiskt viktiga strukturer som död ved, lövförna etc., minskar därför ofta i frekvens. Andra effekter kan vara störande kanteffekter pga. ökad exponering för sol och vind, samt att värdefull mark skadas av schaktning, fallande massor, upplag av massor och byggmaterial, etc., som tar mer yta i anspråk än vad planen föreskriver, samt störningar från buller vibrationer och damm. Effekter på den övergripande hydrologin i ett område kan inte heller uteslutas. I många fall leder detta till försämrade villkor för arter som exempelvis den större vattensalamandern, vilka vanligen behöver tid på sig att anpassa sig till nya miljöförhållanden. De aspekter som bör tas i särskilt beaktande, och som kan medverka till att populationen tar skada, listas nedan.

- Negativ påverkan under byggskedet. Sprängnings- och omfattande schaktarbeten vilka kan äventyra hydrogeologin i det centrala ravinområdet bör undvikas helt. Likaledes bör de områden som avlyses som natur i planen (se förslag nedan), inte användas för upplag av massor eller material som ska användas i byggnationer.
- Under anläggningen av tomtmark finns det risk att massor läggs ut som planas av och täcker omkringliggande mark. Det bör tydligt anges i planbestämmelser och bygglov att detta inte får ske i mark som anvisats som natur i planen. Under byggskedet är det lämpligt att tomtgränserna tydligt anvisas i fält.
- Under markberedning, t.ex. avverkning av skog, får skogsmaskiner inte användas i de känsliga ytor som markerats med rött i Fig. 5. Om gallring och röjning ska ske i dessa områden får arbetet med fällning och skotning endast ske manuellt, och på sådant sätt att inte markstrukturen tar skada. Det gäller särskilt att mosspåväxt på stenar och block inte får skadas i den blockiga ravinen i planområdets centrala delar.
- Anläggning av dagvattendamm i det utökade planområdets sydöstra del, eller strax utanför planområdet. En damm med stående vatten kan locka vattensalamandrar att söka sig hit under lekperioden. Dagvatten från bostads- och vägytor har i regel dålig kvalitet. Dammens läge är dessutom utsatt med tanke på närheten till flera vägar. Den skulle därför kunna bli en "sänka" för salamanderpopulationerna, dit individer luras till lek utan framgång. Alternativa lösningar till dagvattenhantering, som inte lockar till sig salamandrar, bör villkoras. Avvattningen av marken där den södra

bebyggelsegruppen planeras kan eventuellt vara problematisk, eftersom åkermarken är låglänt och fuktig. Förutsättningarna för bebyggelse här bör studeras närmare.

- Mer aktivitet i området kan vara negativt för salamandrarna. Detta kan vara en av de mest allvarliga invändningarna till exploatering av planområdet. När området har exploaterats fullt ut kommer många i de 51 hushåll som etableras här att använda de ytor i planområdet som markerats som natur för sin rekreation. Barn kommer att röra sig i markerna och bidra till en ökad störning; trädgårdsavfall kommer att tippas ut från tomtmark; etc. Den känsliga miljön i den centralt belägna blockiga ravinen kommer att utsättas för slitage. Detta kan medföra att vattensalamandrarna hämmas i sin användning av området, främst som land- och övervintringsmiljö. Att fler människor vistas i området behöver däremot inte inverka negativt på områdets nytta som spridningskorridor. Denna aspekt bör tas i särskilt beaktande.
- Skötseln av naturmark i planområdet bör regleras i en skötselplan som formuleras med syfte att i första hand bevara och förvalta förutsättningarna för den större vattensalamandern inom området.

Ovanstående stycken beaktas i planhandlingar och i samband med bygglovskedet.

Figur 5. Reviderad planskiss med inlagda restriktionsytor för skydd av naturvärden. De röda ytorna markerar känslig mark med krav på särskilda hänsyn. A) Ravinartad blockbrant (se Fig. 3). B) Höglänt hedtallmark med berg i dagen. C) Sydvänd sluttning med stora ädellövträd. Orange ytor anger mark som med fördel röjs upp och återställs till hagar för får, alternativt slåtter. Bete kan även vara aktuellt i delområde C. I delområdena A och B, liksom i den sluttning som förbinder A och C, är röjning för att framhäva befintliga värden önskvärd. I de röda områdena får inte maskiner användas. Inte heller får schaktmassor, byggmaterial eller avslämningsmassor påverka dessa delområden. Ytorna bör skötas av kommunen, ej genom samfällighet av boende. Röda och orange ytor markeras som *natur med särskilda restriktioner*, alternativt *skyddad natur*, i planen.

8. Åtgärder mot negativ miljöpåverkan

(Enligt MB 6.12.7)

Eftersom planens genomförande riskerar medföra betydande miljöpåverkan för den större vattensalamanderns fortlevnad i området, anvisas här åtgärder som syftar till att förebygga, hindra, motverka och kompensera för att skada uppstår. Det är lämpligt att de åtgärder som planeras för att hindra skada på den större vattensalamandern, eller åtgärder som föreslås i skötselplan, genomförs under handledning av expertis.

8.1. Bristanalys

Det är idag okänt hur stor populationen (dvs. räknat i antalet individer) av större vattensalamander är i området. Det är heller inte känt om de lekmiljöer där individer av arten konstaterats ingår i samma delpopulation (dvs. om har kontakt genom spridningsvägar och delar individer), eller om de utgör olika delpopulationer. Helt klart är dock att förutsättningarna för regelbundet utbyte av individer mellan lekmiljöerna finns. Detta framgår av överlappet i de aktionsradier som illustreras i Fig. 2, samt av att landskapets struktur är småbrutet och erbjuder spridningsmöjligheter mellan goda landmiljöer och de vattenmiljöer som förekommer. Att känna till det exakta, eller ens det uppskattade, antalet individer av arten i området är därmed inte helt nödvändigt. Däremot måste frågan om utbyte mellan populationerna över de potentiella spridningsvägarna sägas ha betydelse för avgörandet av vilka hänsyn till artens förekomst som är rimliga.

En springande punkt i resonemanget i denna konsekvensanalys är att delar av planområdet verkligen används av salamandrar som landmiljö (t.ex. för furagering och övervintring) och/eller som spridningsmiljö mellan de olika lekvattnen i närområdet. Bristen på kunskap om hur det verkligen föreligger är inte tillfredsställande, vilket här understryks. Det är fullt möjligt att undersöka och utreda om planområdet verkligen utgör land- och/eller spridningsmiljö för större vattensalamander, men det har inte ingått i detta uppdrag. Antagandet att salamandrarna använder planområdet som livsmiljö har därför ingått som en konservativ förutsättning, i enlighet med försiktighetsprincipen. Antagandet är även rimligt utifrån de kriterier och ekologiska förutsättningar som redovisats i tidigare stycken.

8.2. Förebyggande

I syfte att behålla områdets kvaliteter för den större vattensalamandern är det viktigt att en eventuell exploatering sker med hänsyn till de anvisningar som ges. Exempelvis får inte tunga fordon och maskiner köras i den del av området som i planen betecknas som natur (de rödmarkerade områdena i Fig. 5). Inte heller får schaktmassor eller annan påverkan från beredningen av tomterna äga rum så att de

tar någon yta av det i planen anvisade naturområdet i anspråk. Inte heller bör avlopp eller dagvatten från garageuppfarter eller liknande platser ledas ut i naturområdet.

Som förebyggande åtgärd bör det område som markerats med rött i Fig. 5 i god tid före bygg- och anläggningsstart tydligt avgränsas med markeringsstolpar, band eller stängsel. Även i tidigare skeden, t.ex. under avverkning och avbaning, bör avgränsningar anvisas i fält. Mycket störande anläggningsarbeten, t.ex. sprängning och schaktning, bör även begränsas till tidpunkt då salamandrarna inte befinner sig i landmiljön, dvs normalt under månaderna maj till och med juni. Överhuvudtaget är dammspridning, buller och vibrationer från anläggningsarbeten att betrakta som potentiellt störande under övrig tid. Restriktionerna ska vara hårdare kring de två bebyggelsegrupper som är förlagda i norr, dvs på skogsmarken, och kan vara lindrigare för den bebyggelsegrupp som förläggs på åkermarken i södra delen av planområdet.

När det gäller bygg- och anläggningstrafik bör denna begränsas så långt det går. Till exempel bör den gamla vägen (öster om planområdet) endast användas för åtkomst till den sydliga bostadsgruppen. Tillfart till den nordliga bostadsgruppen får endast ske från länsvägen. Gamla vägen får inte trafikeras väster om naturmarken (område A-B i Fig. 5).

8.3. Motverkande

Som ett komplement till de förebyggande åtgärder som syftar till att minimera skada på naturmarken främst under berednings-, bygg- och anläggningstiden, syftar motverkande åtgärder till att minimera negativ påverkan även när området är bebyggt och boende flyttat in. Vanliga problem är att boende använder omkringliggande naturmark som tipp för trädgårdsavfall, eller som tomtexpansionszon. Många boende upplever också att stora träd invid tomtgränsen skuggar eller fäller löv på tomten, varvid de vill att träden tas ner. I en del extrema fall går somliga mer handgripligt tillväga och fäller träd som de upplever vara störande. Det bör tydligt klargöras att detta inte är acceptabelt i ett naturnära boende, vilket planförslaget får sägas vara. Det har här föreslagits att skötseln av marken sköts av Strängnäs kommun. Ett alternativ kan vara att mäta in och vitesbelägga alla träd som ska vara kvar i området. Exempelvis skulle en spärrgrenig ek kunna värderas till flera 100 000-tals kr, och om någon boende tar ner eller skadar ett sådant träd skulle samfälligheten eller den enskilde kunna beläggas med vite på motsvarande belopp. Det kan vara ett sätt att tydliggöra varför naturmark sparats i området.

För att tydliggöra tomternas gränser mot naturmarken kan exempelvis en låg mur av natursten kunna fungera som en naturlig avdelare. På samma sätt kan tillfartsvägar som angränsar mot naturmark kunna utformas så att vägbanken ersätts med en mur av natursten. Det ger en gestaltning som kan upplevas som naturlig i området.

8.4. Kompenserande

Tillgången på landmiljöer och spridningsvägar kan anses tillräckligt garanterade genom de justeringar av detaljplanen som ritats in. För att ytterligare förbättra villkoren för arten i anslutning till planområdet föreslås anläggning av minst ett småvatten i näromgivningen. Detta är förstås något som ligger utanför planarbetet, men är ändå ett något som tillkommer för att kompensera för den potentiella skada som exploateringen kan orsaka, och är därmed att betrakta som en kompensationsåtgärd. Det är därför inte orimligt att sådana åtgärder belastar exploateringen med kostnader, och att de kan planeras, beställas och utföras av t.ex. Strängnäs kommun och/eller Länsstyrelsen, i samarbete med positivt inställda markägare. Sådana kompenserande åtgärder kan exempelvis vara att initiera att lekmiljöerna 3, 4 och 5 restaureras och underhålls, samt att se över möjligheten att anlägga fler småvatten i landskapet öster om planområdet. Att dessa åtgärder kommer att genomföras bör klargöras i planhandlingar, exploateringsavtal och bygglov, samt finansiering och ansvar fastställas i beslut. Tidplanen för sådana åtgärder kan vara lite flytande, men bör ha genomförts då bebyggandet av tomterna påbörjas, eller parallellt med byggnation.

Ytterligare åtgärder som kan ske under loppet av att exploateringen genomförs är att tillföra naturområdet död liggande ved. Detta sker lämpligen genom att spara stammar av lövträd (t.ex. då man fäller träd för att iordningsställa tomtmark) och placera på olika platser i naturmarken. Med fördel kan man också anlägga högar av lövträdsstammar. Skogen i ravinområdet, öster om hålltallskogen och fram till länsvägen, bör skötas för att öka andelen lövträd. Detta innebär att tall och gran huggs ut medan lövträd sparas, i synnerhet ek. De mer låglänta delarna (i östra delen av naturområdet) kan med fördel ställas om till betesmark, med inslag av skogsbetes.

8.5. Skötsel

Inför det föregående planförslaget gjordes ett förslag till skötselplan för området. Med de justeringar som gjorts av planförslaget, liksom de förutsättningar som här redovisas, kan en revidering av skötselplanen krävas. En sådan revidering bör ha som syfte att bättre beakta de naturliga miljöer som finns i området, vilka kan förstärkas, samt förekomsten av större vattensalamander.

I korthet bör följande riktlinjer för skötseln av naturmarken beaktas i den fortsatta planeringen (nummer och färger hänvisar till Fig. 5, ovan);

- I område A krävs lättare manuell gallring av barr och löv kring den blockiga ravinen. Syftet är att ge plats åt de få ädellövträd som finns här, samt att öka graden av ljusinsläpp något. Kring ravinen kan dåligt gallrad ung gran- och björkskog tas bort helt för att få en mer betespräglad miljö. Bete av får kan tillåtas i de flackare partierna, men ej i ravinen eller på de torrare hålltallmarkerna ovanför.
- I område B genomförs en lättare utglesning av inträngande gran och lövskog (dock ej ev förekommande ädellöv och tall).

- I område C gallras ädellöv och stora tallar fram, i syfte att lyfta området till den karaktär av betad ekbacke som den möjligen tidigare haft.
- Det orangefärgade området mot länsvägen kan helt röjas från träd och buskar. Syftet kan vara att hålla detta öppet med bete eller slåtter.

9. Uppföljning

(Enligt MB 6.12.9)

För att effekterna av planens genomförande ska kunna gå att utvärdera rekommenderas att ett uppföljningsprogram upprättas. Under uppföljningen bör salamandrarnas populationsstorlekar skattas genom inventeringar varannan vår under den tid som byggnation äger rum, samt under ytterligare tre tillfällen under de sex år som följer efter att sista tomten bebyggts. Enklast skattas populationsstorleken i planområdet genom driftstaketstudier under de vårliga vandringsarna, men relativa förändringar kan följas genom studier av lekvattenmiljöerna. Uppföljning bör bekostas av exploatören.

Ett rimligt mål i sammanhanget kan förslagsvis vara;

Salamandrar ska efter genomförd exploatering kunna observeras i samtliga konstaterade vatten med förekomst i samma omfattning som före påbörjad exploatering.

För att detta mål ska kunna utvärderas krävs att en basinventering genomförs året innan exploateringen av området påbörjas, helst redan under våren 2009. Inventeringen genomförs i alla de småvatten som tidigare inventerats av Länsstyrelsen (se Fig. 2), samt eventuellt genom nyanläggning tillkommande småvatten i närområdet. Inventeringsmetodiken bör följa standardiserade metoder för arten, baserade på visuell observation av lekande djur efter skymningen under en given period. Resultaten av basinventeringen används som referens för att följa hur nämnda mål uppnås.

För att säkerställa att de åtgärder mot negativ miljöpåverkan som anvisats ovan efterlevs krävs att kommunen engagerar sig för att under bygg- och anläggningsskedet kontrollera exploatören och dess underentreprenörer. Det åvilar också exploatören att omgående meddela kommunen om skador uppstår vilka kan äventyra de mål som angivits här. Exploatören bör också kontinuerligt samråda med expertis om frågor kring genomförandet av dessa åtgärder.

Om uppställda mål inte ser ut att kunna nås, exempelvis om negativa trender observeras under återkommande inventeringar, krävs insatser för att stärka populationernas förutsättningar. Om brister uppkommer i genomförandet av exploateringen, t.ex. om föreslagna åtgärder för att hindra att skada uppstår

åsidosätts, vilar det på kommunen att ålägga exploatören att vidta åtgärder för att ställa detta tillrätta.

10. Icke-teknisk sammanfattning

(Enligt MB 6.12.10)

Detaljplanen för Målartorp 1:3, norr om Mariefred, kan eventuellt skada den eller de populationer av större vattensalamander som förekommer i området. I denna konsekvensbeskrivning redovisas vilka bedömningar som gjorts samt vilka åtgärder som kan genomföras för att förhindra, motverka och kompensera för negativ miljöpåverkan.

Det reviderade planförslaget syftar till att säkra en del av spridningsvägen för salamandrar genom planområdet, vilket får ses som ett litet ingrepp i planen och som rimliga hänsyn till artens förekomst i området. Det reviderade planförslaget inbegriper även utökad exploateringsgrad, främst genom att ta åkermark i anspråk.

Med de åtgärder som föreslås här kan de justeringar som genomförts i planen anses kunna tillgodose kraven på rimliga hänsyn till den större vattensalamandern. Den exploatering som möjliggörs påverkar då områden som bedöms vara mindre prefererade av salamandrarna. Den störning från exploateringen som ändå kvarstår reducerar främst salamandrarnas möjligheter att sprida sig mellan lekområdena, främst genom kanteffekter och indirekta störningar.

I förslaget redovisas metoder för uppföljning och utvärdering av vilka effekter genomförda åtgärder får, samt om de mål som anvisats kan uppnås.

Marie Jonsson
Enhetschef plan och bygg

Gunilla Östling
Planingenjör

Skötselplan – mark och vegetation

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl, "Östra Ekeby"
Mariefred
Strängnäs Kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	2
Område för bostadsändamål (tomtmark, mot väg, gränser)	2
Område för lek och idrott	3
Område utmed väg	4
Område avsett som naturmark - skogsmark	4
Område avsatt som natur – äng och hagmark	6

Ritningar Skötselplan skala 1:2000

Förslag till åtgärder och skötsel vad gäller landskapsbild och vegetation i och i anslutning till ny bebyggelse i planområdet Målartorp 1:13 norr om tätorten Mariefred i Strängnäs kommun.

Inledning

Detta förslag till skötselåtgärder har upprättats med utgångspunkt från Miljökonsekvensbeskrivning med avgränsning större vattensalamander, reviderat förslag till detaljplan och från tidigare genomförd naturmarksinventering i fält och i flygbild.

Området består till större delen av skogsmark av olika typer och ålder. I öster finns åkermark inom planområdet. I söder angränsar planområdet till åkermark. Skogsmarken som gränsar mot öppen mark har med stor sannolikhet tidigare varit hävdad som hagmark. Tecken på detta är förekomsten av enbuskar och ett antal äldre, bredkroniga ekar och tallar.

I området finns ett antal fornlämningar. Det är gravfält, stensättningar och boplatser. Dessa finns markerade på ritning.

Område för bostadsändamål (tomtmark, mot väg, gränser)

Skötselanvisningar avser arbeten som skall utföras innan byggnadsarbetena påbörjas (engångsåtgärder).

Allmänt

Avsikten är här att spara och utveckla trädvegetation och naturmarkspartier (block och markvegetation) som kan användas i den framtida bebyggelsemiljön exempelvis enstaka träd eller grupper i villaträdgårdar, utmed väg, i gränser m m. Vegetation belägen på högre partier har större möjlighet att klara dränering och markbyggnad.

Man kan förmoda att större hänsyn tas till befintliga träd och naturmarkspartier av byggare och boende om vegetationen är röjd och fina exemplar kan urskiljas

Skötselanvisningarna är utformade enbart ur ovanstående aspekter.

B-beteckning**Naturlig föryngring (sly) / planterad gran (ingår i alla B-områden)**

Kraftig röjning. Enstaka träd och/eller grupper av träd sparas med stamavstånd 1-3 meter, avstånd mellan grupper 3-7 meter. Artvariation eftersträvas, framförallt gynnas ek, tall, rönn, björk och gran. Eventuella välvuxna överståndare sparas.

B2 Ungskog.

Kraftig röjning och gallring. Enstaka träd och/eller grupper av träd sparas med stamavstånd 1-4 meter, avstånd mellan grupper 5-10 meter. Artvariation eftersträvas, framförallt gynnas ek, tall, rönn, björk och gran. Eventuella välvuxna överståndare sparas.

B3 Ung - medelålders skog.

Röjning av sly och ungskog enligt B1 och B2. Välvuxna exemplar och grupper sparas cc 3-10 meter.

B4 Medelålders – äldre blandskog

Röjning av sly och ungskog enligt B1 och B2. Enstaka välvuxna och stormfasta exemplar och grupper av främst tall och björk sparas samt eventuell föryngring tas tillvara och röjes enligt B1. Övrig skog avverkas.

B5 Ej användbar trädvegetation

All trädvegetation avverkas. Eventuell föryngring sparas och röjes enligt B1.

Område för lek och idrott

I områden avsedda för lek och idrott är det av stor vikt ur lek-, miljö- och kostnadssynpunkt att kunna använda befintlig slitagetålig vegetation. Därför görs endast försiktiga förberedande skötselåtgärder i detta skede. Efter att området detaljplanerats utförs röjningar och gallringar enligt detaljprojektörens anvisningar.

Lek Ungskog

Försiktig röjning för beståndets utveckling. Stamavstånd ca 3 meter. Grupper sparas med mindre stamavstånd.

Lek Bollplan

Föreslagen på åkermark. Ingen skötselåtgärd

Område utmed väg

Avser vegetation längs gamla landsvägen som ej berörs av breddning. Träd och buskar som växer i vägkropp och dike tas bort. Skötselintervall ca 5 år. Övrig vägnära mark behandlas under respektive rubrik.

Skötselanvisningar för vägar i områden för bostäder ingår i B

Område avsett som naturmark - skogsmark

Föreslagna åtgärder syftar till att behålla och förstärka de naturliga miljöer som markens förutsättningar och tidigare hävd skapat, bevara och förvalta förutsättningarna för den större vattensalamandern samt öka den biologiska mångfalden. Detta innebär att vi kan behålla och skapa en mycket tilltalande, intressant och spännande naturmiljö för de boende.

Skötseln av natur – skogsmark/hagmark bör upphandlas långsiktigt och med en entreprenör som är väl insatt i denna typ av skötsel och som förstår planens intentioner. Det är en fördel om entreprenören finns lätt tillgänglig.

Med utgångspunkt från natur- och markanvändningsförutsättningarna indelas områdena natur i två karaktärer, skogsmark och hagmark.

Natur - Skogsmark

Allmänt

Alla arbeten inom skrafferat område skall utföras manuellt med lätta maskiner, alternativt med häst. Det är viktigt att inte skada markstrukturen och särskilt de mossbevuxna blocken i områdets centrala del.

Medelålders och äldre bestånd förnygras endast genom uttag av träd i dålig kondition och genom stormfällning, träd får kvarlämnas om det kan ske utan risk för allmänhetens vistelse inom området. I täta bestånd försiktig gallring för ljusinsläpp. Trädstammar och ris lämnas kvar på mark. Rotvältor läggs tillbaka så att de inte kan utgöra fara för människor och djur. Finns naturlig förnygring prioriteras lövträd som ek, rönn, björk med inslag av grandungar (skydd för fåglar och däggdjur) och tall

Sly- och ungskog är den framtida skogen och röjes och gallras för bättre utveckling. Även här eftersträvas artvariation där lövträd som ek, rönn, björk prioriteras. På lång sikt eftersträvas olikåldrighet. På några ställen lämnas riset kvar i sk lövträdshögar.

Förutom hänsyn till den större vattensalamandern skall även hänsyn tas till den biologiska mångfalden vid genomförandet av skötseln. Text skyddande täta buskage, boträd för fåglar, stockar (död ved) lämnas för insekter, mm.

Vid röjning, gallring och avverkning skall stor hänsyn tas till fornlämningar som finns i området.

Vid stormfällning skall stockar lämnas kvar efter utförda säkerhetsåtgärder. Rotvältor läggs omedelbart tillbaka i mark.

Översyn och städning av skräp som inte tillhör naturen (papper, plåtburkar, plaster o d) 2 gånger per år under vår och höst.

S1 Naturlig föryngring (sly)

Successiv röjning/gallring mot en framtida blandskog med stort lövinslag
Första röjning med ca 1-3 meter. Skötselintervall ca 5 år.

S2 Ungskog. Markskikt mossor, gräs, örter, ris, ormbunkar.

Successiv röjning/gallring mot en framtida blandskog med stort lövinslag. Varierande stamavstånd 2-4 meter. Befintliga gläntor förstärks. Skötselintervall 5-10 år.

S3 Ung-medelålders tallskog, inslag av gran, björk, ek, en. Mosaikhäddar och svackor. Blockigt. Ravin

Försiktig gallring i täta bestånd med avsikt att på sikt öka lövinslaget. I första hand ek men även rönn och björk. Skötselintervall 5-10 år.

S4 Hällmarkstallskog. På marken lavar och ljung

Träd i dålig kondition avverkas och rotvältor åtgärdas, träd får kvarlämnas om det kan ske utan risk för allmänhetens vistelse inom området.. För övrigt inga åtgärder. Skötselintervall 15 år

S5 Medelålders – äldre blandskog

Träd i dålig kondition avverkas, träd får kvarlämnas om det kan ske utan risk för allmänhetens vistelse inom området, och rotvältor åtgärdas.

Försiktig gallring i täta bestånd med avsikt att på sikt öka lövinslaget. I första hand ek men även rönn och björk. Skötselintervall 5-10 år.

Föryngring röjes enligt S1 och S2
Skötselintervall 10-15 år

S6 Medelålders – äldre granskog

Träd i dålig kondition avverkas och rotvältor åtgärdas, träd får kvarlämnas om det kan ske utan risk för allmänhetens vistelse inom området.

Försiktig gallring i täta bestånd med avsikt att på sikt skapa föryngring. Skötselintervall 5-10 år.

Föryngring röjes enligt S1. Skötselintervall 10-15 år.

Skogsbryn

Granskogen är här viktiga för områdets karaktär och landskapsbilden.

Träd i dålig kondition avverkas och rotvältor åtgärdas, träd får kvarlämnas om det kan ske utan risk för allmänhetens vistelse inom området.

Slutet krontak med föryngringsgläntor eftersträvas. Föryngring röjes enligt S1.
Skötselintervall 10-15 år.

Område avsatt som natur – äng och hagmark**Områden föreslagna som Natur – Äng**

Markeras på ritning med ÄNG.

Jordbearbetning och insådd av lämplig vallgröda.

Slåtter 2 gånger per säsong, juni och augusti

Områden föreslagna som Natur – Hagmark

Markeras på ritning med HAGMARK.

Beskrivning

I södra delen av området på södersluttning finns igenvuxen gammal betesmark. Ser man till åldern på de äldsta inväxta träden bör marken helt eller delvis ha legat utan hävd i ca 50 år. Här finns 5 mycket stora och bredkroniga ekar vilket tyder på att marken en gång varit mycket ljus och öppen.

Förutsättningar bedöms som mycket goda att återställa detta igenvuxna hagmarksområde. Det skulle ge de boende en mycket attraktiv närmiljö och det gamla jordbrukslandskapet ett fint tillskott samt gynna den större vattensalamandern och den biologiska mångfalden.

Restaurering av hagmark

"Restaureringen av igenvuxna hagmarker utförs i huvudsak på samma sätt som restaurering av slätterängar. Efter genomförd restaurering hävdas hagmarken genom betning. Gallrings- och röjningsarbetena skall utföras med sikte på att åstadkomma ett ojämnt utglesnat träd- och buskbestånd. Träd och buskar bör samlas i grupper med fria gläntor emellan. Träden kan oftast friställas helt (solitärer). I första hand sparas blommande träd och buskar såsom apel, oxel, rönn, hagtorn, hägg och nypon jämte hassel och en. I trädskiktet sparas ett glest bestånd av olika trädslag företrädesvis lövträd men även enstaka, täta och vidkroniga granar tillhör kulturbilden i sin funktion som sol- och regnskydd för djuren" (Skogsstyrelsen Natur- och Landskapsvård, 1974).

Målsättning

Restaurera tidigare betad hagmark för ett öppnare landskap. Området hävdas genom bete och/eller slätter. Hävden bör samordnas med delar av området som idag är åkermark och igenväxande åkermark.

Genomförande

Med denna inriktning av markanvändningen krävs omfattande avverkning, gallring och röjning. Dessa arbeten bör ske successivt mot det uppställda målet, ett öppet landskap av hagmarkskaraktär. Arbetena bör föregås av en genomarbetad plan.

**Skötselplanen är sammanställd av
Landskapsarkitekt LAR/MSA Thomas Olsson**

Marie Jonsson
Plan- och byggchef

Gunilla Östling
Planingenjör

GESTALTNINGS-PROGRAM
MÄLARTORP 1:13, Mariefred

Nybyggnad av bostäder norr om Mariefred i Strängnäs kommun

Syftet med gestaltningsprogrammet är att med text och bildexempel illustrera planens intensjoner.
Planområdet består av tre tydligt avskilda bebyggelsegrupper. Mellan husgrupperna finns naturmark som inte får skadas så att livsbetingelserna för den skyddade större vattensalamandern försämrats. En anpassad skötselplan är utarbetat för naturmarken.

Generellt för husen i hela området gäller

Fönster	Fönster av trä eller lackad plåt bör placeras i liv med väggens utsida och ha smäckra dimensioner.
Socklar	Byggnader ska anpassas till terrängen. Husens socklar eller suterängvåningar ska ta upp höjdskillnader på tomtarna.
Verandor och balkonger	Uteplatser, balkonger och verandor kan gärna uppföras i flera väderstreck och ska ha smäckra konstruktioner.
Skorstenar och takanordningar	Takanordningar ska ges samma kulör som byggnadens tak.
Uthus och garage	Garage- och förrådsbyggnader kan ges en avvikande och mindre framträdande kulör än bostadshuset
Mark och Vegetation	Gatorna i tomtområdena hårdgörs, helst med vattengenomsläppligt material. Sidokanter utforms grusade. Inga stora förändringar i den befintliga marknivån får utföras inom området. Avskiljande slengårdsgårdar är lämpligt att bygga i tomtråns mot naturmark.

Norra husgruppens bebyggelsekaraktär

Den norra gruppen hus kan ges en mörkare, naturmära ton. Husen ska ha slätskap med landsbygds byggnader, men ha ett modernare uttryck. Husen kan uppföras med träfasader, putsade fasader eller fasader av tegel. Taken ska beläggas med takpannor, falsad slätplåt, papp eller sedum. Garage och förråd uppförs fristående eller sammanbyggda med huvudbyggnaden.

Fasader	Fasader ska ges en enkel modern stil, t ex slät träpanel, tegel eller putsad fasad yta. Kulörer som bör användas är grått, svart, mörk grön och dovt rött.
Tak och takkupor	Taken ska vara svarta, gråa, eller gröna växttak i form av takpannor, plåt papp eller sedum. Garagetak får beläggas med papp. Takkupor får utföras tydligt exponerade med en smäckre och utstickande estetik.

Mellersta husgruppens bebyggelsekaraktär

Arkitekturen kan ges en funktionalistisk enkelhet med drag av traditionellt byggnade på landsbygden. Husen ska uppföras med relativt släta fasader i olika material. Taken ska vara röda, svarta eller grönt växttak. Garage och förråd kan byggas samman med huvudbyggnaden.

Fasader	Fasader ska ges en funktionalistisk enkelhet med t ex putsad fasadyta, slät träpanel eller träpanel med locklist. Kulörer som bör användas är brunt, rött, gult, brutet vitt och grått
Tak och takkupor	Röda takpannor, svart eller grått takmaterial av betongpannor, falsad slätplåt även grönt växttak tillåts. Takkupor och frontespiser tillåts.

Södra husgruppens bebyggelsekaraktär

Arkitekturen ska anknyta till traditionellt byggnade på landsbygden. Husen ska uppföras med träfasader eller putsade fasader. Taken på huvudbyggnaden ska ha rött takmaterial. Garage- och förrådsbyggnader ska uppföras fristående från huvudbyggnaden som egna uthusbyggnader, vilket ger en småskalighet som kännetecknar landsbygden.

Fasader	Fasader ska ges en traditionell lantlig karaktär t ex träpanel med locklist eller putsad fasad yta. Kulörer som ska användas är rött, gulockra och grått
Tak och takkupor	Röda tak av lertegel, betongpannor eller falsad slätplåt. Garage och förråd kan med fördel beläggas med papp eller sedumväxttak. Takkupor ska göras små och nätta.

Gestaltningssprogrammet är utarbetat av Anna Nilsson Arkitektkontor AB
Illustrationsbilder från byggnader i Malmö, Göteborg, Stockholm, Strängnäs och Uppsala

ANTAGANDEHANDLING

☒ Beskrivning	☐ Illustrationskarta
☒ Genomförande- beskrivning	☒ Fastighetsförteckning
☒ Samrådsredogörelse	☒ Utställande efter utställning

MÄLARTORP 1:13
MARIEFRED
STRÄNGNÄS KOMMUN

2010-08-02

Marie Jonsson
Plan- och bygghet

Gunnel Östing
Planerings

Beslutsdatum Sign

Pbn godkännande

Antagande

Lagakraftvinnande

Samrådsredogörelse

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl, "Östra Ekeby", i Mariefred Strängnäs Kommun

Plan- och byggnämnden beslutade 2009-08-12 enligt § 151 att sända ut detaljplan för samråd enligt PBL kap 5 § 20. Samrådsperioden var 2009-08-28 – 09-18.

Planhandlingarna har varit utställda på biblioteket i Mariefred samt på Medborgarkontoret i Mariefred och Strängnäs kommunhus. Annons med information om samrådet infördes i Strängnäs tidning 2009-08-28. Detaljplanehandlingarna sändes ut enligt sändlista (till statliga myndigheter och kommuner som berörs av förslaget, kommunala nämnder och styrelser, till sakägare och berörda bostadsrättshavare, hyresgäster och boende samt övriga myndigheter, sammanslutningar och enskilda med väsentligt intresse av förslaget).

Under samrådet har följande skrivelser inkommit:

Inkomna synpunkter	Datum	Synpunkt	Synpunkt tillgodosedd
Statliga myndigheter och kommuner			
Länsstyrelsen	2009-09-25 <i>Förlängd svarstid</i>	Ja	Delvis
Skogsstyrelsen	2009-09-02	Ja	Ja
Sakägare och berörda bostadsrättsinnehavare, hyresgäster och boende samt berörd hyresgästförening			
Viggeby-Målartorp vägförening	2009-09-09	Ja	Nej
Kärnbo-Viggeby 4:29	2009-09-17	Ja	Ja
Emilieborg 1:1	2009-09-16+ 17	Ja	Delvis
Målartorp 1:13	2009-09-18	Ingen synpunkt	
Kommunala nämnder och styrelser			
Socialnämnden	2009-09-01	Ingen synpunkt	
Barn- och utbildningsnämnden	2009-10-01 <i>Förlängd svarstid</i>	Ingen synpunkt	
Mariefredsnämnden	2009-10-19 <i>Förlängd svarstid</i>	Ja	Delvis
Räddningstjänsten	2009-09-15	Ingen synpunkt	
Ungdomsråd	2009-09-09	Ingen synpunkt	
(Handikappråd) Handikappkretsen HSO	2009-09-16	Ingen synpunkt	
Miljö- och räddningsnämnden	2009-09-23	Ingen synpunkt	
Kulturnämnden	2009-10-01 <i>Efter samrådstid</i>	Ingen synpunkt	
Teknik- och fritidsnämnden	2009-10-09 <i>Efter samrådstid</i>	Ja	Ja
Övriga myndigheter, företag,			

sammanslutningar och enskilda			
Hyresgästföreningen (HGF)	2009-09-21	Ingen synpunkt	
TeliaSonera Skanova Access AB	2009-09-18	Ingen synpunkt	
Svenska kraftnät AB	2009-09-03	Ingen synpunkt	
SEVAB nät AB	2009-08-16	Ja	Delvis
SEVAB energi AB	2009-09-17	Ingen synpunkt	
SEVAB vatten	2009-09-17	Ingen synpunkt	
Vattenfall Eldistribution AB	2009-09-07	Ingen synpunkt	
Prästlönetillgångar i Strängnäs stift (Egendomsnämnden i Strängnäs)	2009-09-10	Ingen synpunkt	
Mariefreds Hembygdsförening	2009-09-16	Ja	Nej
Kärnbo-Viggeby 4:31	2009-09-18	Ja	Nej
Västra-Ekeby 1:10	2009-09-18	Ja	Nej
Mariefredspartiet	2009-09-21	Ja	Nej
<i>Strängnäs Naturskyddsförening</i>	<i>2009-10-16 efter samråd</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
Västra Ekeby 1:12	2009-09-18	Ja	Nej

SYNPUNKTER**KOMMENTARER****Statliga myndigheter och kommuner**

Länsstyrelsen

Några föreslagna tomter omedelbart söder om gravfältet Kärnbo 130:1 måste tas bort om gravfältet (som ju tillsammans med sin omgivning är lagskyddat) ska kunna bevaras på ett meningsfullt sätt. Det handlar om 2-4 st tomter norr om den föreslagna gårdsgatans vändplats med plushöjden 17.2. Kontakta gärna Agneta Scharp för att göra en noggrannare avgränsning.

Plankartan har justerats utifrån synpunkten.

MKB:n är mycket bra, särskilt vad avser konsekvenserna för en av länets värdefullaste salamander-populationer. Även skötselplanen ser bra ut. I MKB:n föreslås att Strängnäs kommun ansvarar för skötseln, vilket vi också förordar. De föreslagna skötselåtgärderna behöver enligt MKB:n genomföras under handledning av expertis. Detta sker bäst om kommunen ansvarar för skötseln. Något som kan orsaka problem är boendes uppläggning av trädgårdsavfall och avverkning av träd, vilket också framgår av MKB:n (sid. 20). Om kommunen har skötselansvar kan problemet motverkas. Utöver de generella argumenten för kommunalt huvudmannaskap, talar detta för att kommunen bör vara huvudman för allmänna platser i planområdet. Om kommunen trots det skulle välja att stå fast vid förslaget att inte vara huvudman, behöver kommunen tar på sig ansvaret för den skötsel som krävs enligt MKB:n och skötselplanen. Åtagandet ska framgå av t.ex. genomförandebeskrivningen.

Kommunen har i slutet av 2009 påbörjat arbete med övergång till kommunalt huvudmannaskap för allmän plats inom vissa tätorter i Strängnäs kommun. Detaljplaneområdet bedöms dock i dagsläget inte vara aktuellt för kommunalt huvudmannaskap.

Genomförandebeskrivning förtydligas. Ansvar för allmänna platser sker genom en samfällighetsförening.

Under byggtiden ska tomterna avgränsas mot naturmarken enligt planbestämmelserna. Även efter byggtiden behövs en avgränsning mot naturmarken. I MKB:n föreslås låga murar av natursten som avgränsning mot naturmarken, vilket vore det bästa.

Planbestämmelser har ändrats att gälla även efter byggtiden och kompletterats med krav på avgränsning.

Annars kan staket vara lämpligt. Ett sådant krav behöver tas in i förslaget som en planbestämmelse.

I samband med att bygg- och anläggningsarbeten inleds måste entreprenörerna få information om restriktionerna. Expertis bör finnas med. Restriktionerna ska vara hårdare kring de två bebyggelsegrupperna i norr. I området behövs informationstavlor med hänsynsregler. Vem som ansvarar för informationen och tavlorna behöver framgå av genomförandebeskrivningen. Länsstyrelsen noterar att ett uppföljningsprogram ska upprättas och bekostas av exploatören. Länsstyrelsen kan delta i programarbetet, möjligen även i inventeringsarbetet.

Genomförandebeskrivningen har kompletterats med att exploateringsavtal ska tecknas.

Det är mycket positivt att en damm (småvatten för vattensalamander) anläggs. Även kompensationsåtgärder utanför planområdet förordas. Med hänsyn till störningar och risker för skador, är det önskvärt att kommunen i samarbete med markägare och Länsstyrelsen vidtar kompensande åtgärder även utanför planområdet med ledning av MKB:n, punkt 8.4.

Noteras.
Kommunen ser i dagsläget ingen möjlighet att vidta åtgärder utanför planområdet.

I länsstyrelsens handläggning deltog Agneta Scharp, Agneta Claesson och Rickard Sellberg.

Per Öhrling

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har tagit del av innehållet och finner områdets naturvärden väl belysta. En kommentar kan dock vara att det i förslaget till skötselplan påpekas att "träd i dålig kondition" ska avverkas. För den biologiska mångfalden är det dock positivt om en del döda och döende träd kan kvarlämnas, om det kan ske utan större risk för allmänhetens vistelse inom området.

Skötselplanen har kompletterats enligt synpunkten.

**Sakägare och berörda
bostadsrättsinnehavare, hyresgäster och
boende samt berörd hyresgästförening****Viggeby-Målartorp vägförening**

Föreningen berörs på grund av att utfartsvägen från planområdet är inritad på föreningens väg. Vi hänvisar till tidigare skrivelse 1985-08-12 att inga kostnader för exploateringen får drabba föreningen utan skall bekostas av exploatören och att kommunen står som garant att så verkligen sker.

Vi kräver även att exploatören färdigställer vägarna i sin helhet innan övrig byggverksamhet startar. Så att inte tung byggt trafik (lastbilar, bnanmaskiner mm) kör sönder vägförenings befintliga väg under byggnationen. Befintliga väg tål inte tyngre trafik, vilket vi märkt då buss- och lastbilstrafiken gått denna väg vid de tidpunkter som Stallarholmsvägen varit översvämmad.

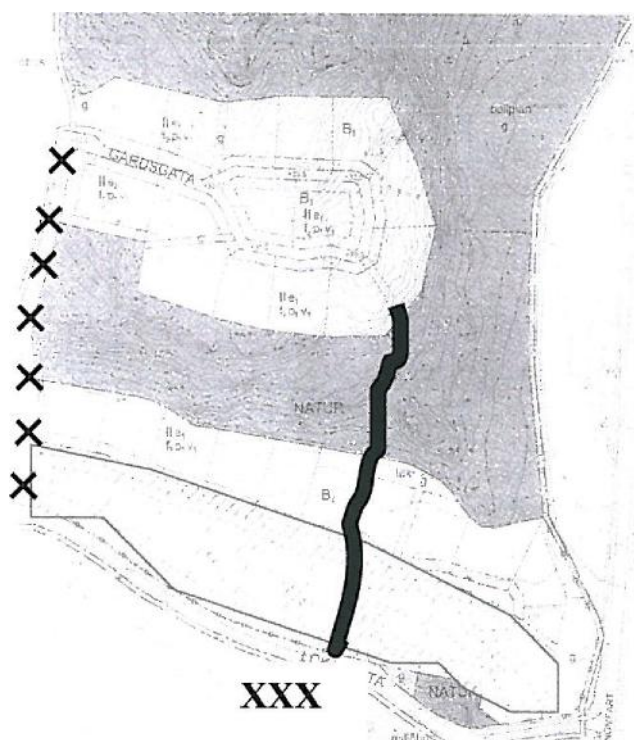
Vi kräver även att den del av vår väg som exploatören tänker använda bräddas av exploatören på dennes bekostnad med minst 1 meter, så att bilar kan mötas utan problem eftersom vägen är för smal för att klara en ökad trafik av denna omfattning. Även vägbotten måste åtgärdas, detta måste göras före byggstart eftersom vägen inte klarar av den belastning byggt trafiken innebär. Vi kräver att kommunen står som garant för detta.

Föreningen anser att det är av högsta vikt att bibehålla den historiskt värdefulla Gamla landsvägen en av Sveriges äldsta vägar (som var huvudvägen till Strängnäs för Stockholmarna redan på Gustav Vasas tid). Gamla landsvägen anser vi att den skall fortsätta att vara en promenad och cykelväg för rekreation. Och inte belasta den med ny trafik Föreningen tror att vi har riks antikvarien på vår sida i det fallet och det går ju att ta reda på om så är fallet. Exploatören får istället dra en väg från mittenområdet till det södra området. Det är ungefär lika lång sträcka som det inritade förslaget. Föreningen anser att utfarten skall mynna ut på föreningens väg ungefär vid Västra Viggeby tomtområdes gamla pumphus som det är inritat i exploatörens förslag. (Se bifogat skiss)

Genomförandebeskrivningen har förtydligats. Detaljer gällande genomförandeordning hanteras inte av detaljplanen.

Utställningshandlingen har kompletterats med mötesplats, vilket bedöms vara normal standard för gatutypen.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande över planen inte lämnat några synpunkter gällande vägen. Vägen saknar antikvariskt skydd och kommunen gör ingen annan bedömning. Synpunkten föranleder ingen förändring. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den. Er föreslagna sträckning av väg genom naturmarken är inte möjligt då det skär genom skyddsområde gällande fornlämningsområde för tomtplats och gravfält.

= Område som kommer ligga i skugga nov-feb pga hög skog och berget söder om vägen.

= Ingen biltrafik på denna väg

XXX

= Flytta tänkt korsningen 50 m österut

= Led ut trafik längs denna väg och inte på gamla landsvägen

Vi vill även denna gång påpeka hur farligt det är att göra vänstersväng på Stallarholmsvägen och det nödvändiga i att en svängfil bygges på Stallarholmsvägen. Det är farligt redan nu och kommer att bli än farligare med den ökade trafik som det är frågan om i detta fall.

Föreningen tycker även att det är tråkigt med denna stora mängd hus hopklumpade på ett sätt som inte tidigare förekommit i dessa trakter kring Mariefred och anser att Mariefreds genuina karaktär förstörs med fler områden av typ Marielunds kaliber (Tänk efter före sen är det försent).

Föreningens styrelse är dock positiv till att tomterna säljs till folk som själva får skapa sitt boende det har ju blivit mycket lyckat i Stallarholmen.

För övrigt verkar det konstigt att bygga husen

Vägars läge inom planen har granskats av vägverket utan erinran. Frågor utanför detaljplanen regleras inte i detaljplanen. Frågan bevakas av kommunen i samband med samrådsmöten med vägverket.

Kontoret anser att syftet med planen inte har några likheter med Marielund där tät småskalig bebyggelse tillåts och tomtstorlek inte regleras.

Utställningshandlingen har ändrats.

närmast vår väg för där är ett känt kalldrag och ett vattensankt parti. Temperaturen på gården skiljer 3-6 grader från partier 500 m norrut.

De hus som är inritade i det södra området, i anslutning norr om befintlig väg (Lokalgata). Dessa hus och tomter (8-9 st) kommer inte att ha solljus under tiden nov-feb då de ligger i ständig skugga av den skog som finns söder om befintlig väg (lokalgata)

Vår rekommendation är att endast bygga de hus som är i norra partiet på befintligt gårde.(Se skiss)

Styrelsen för Viggeby-Målartorp vägförening.

Kärnbo-Viggeby 4:29

Mellersta avsnittet längs gamla Landsvägen.

Tillfarten till området - s.k. "gårdsgata" är planerad att ligga intill fastigheten Kärnbo Viggeby 4:29 norra tomtgräns. Detta förhållande torde medföra problem för ägarna till Kärnbo Viggeby 4:29. Problem som hälsovådliga bilavgaser, körbanan i samma höjd som mitten på fönsterna till två av familjens tre sovrum belägna på minimalt avstånd från gårdsgatan. Därtill kommer ytterligare problem som vägdamm och buller.

Vi ser som lämpliga åtgärder att påverka problem kan vara något eller av följande

Förslag:

1. Birgitta Elvingsons yrkande vid sammanträdet den 12/8 2009

2. Gårdsgatans läge ändras till områdets norra gräns. (Bilavgaser)

3. Gamla Landsvägen asfaltbelägges på sträckan längs Kärnbo Viggeby 4:29 västra tomtgräns. (Permanent dammbindning) förbi intilliggande öppna altan.

4. Om gårdsgatans läge ej går att ändra anser vi att som skyddsåtgärd ett tätt 2 meter högt bullerplank i kombination med ett dagvatten dike (För snö och smältvatten) utföres i tomtgräns från gatans anslutning till gamla Landsvägen längs hela bostadshuset. Om ovan föreslagna skyddsåtgärder kan anses överdrivna önskar vi att en utredning, i stil med salamanderutredningen, uppdrages till någon sakkunnig ex person från vägverket. Utöver ovan sagda önskar vi hänvisa till tidigare insända

Synpunkten föranleder förändring av plankartan. Gata till mellersta bebyggelseområdet har flyttats söder om er fastighet.

synpunkter daterad 2007-05-24, kopia bifogas.
Mariefred 2009-09-14 Anne-Marie och Paul Boström

Bilaga:Kopia av 2007-05-24

Undertecknad har tagit del av förslag till utställning
för ifrågavarande detaljplan.

Våra erinringar är desamma som de synpunkter vi
framförde rörande samrådsförslaget.

Utöver dessa erinringar vill vi framföra några
synpunkter något vid sidan av planfrågor, men som
torde platsa under någon lämplig rubrik i
bygglovshandlingarna.

Exploatörens ansvar att förebyggande åtgärder
vidtages för förhindrande av skador på byggnader och
anläggningar som djupborrade brunnar för värme -
och vattenförsörjning och växthus, på intilliggande
fastighet Kärnbo Viggeby 4:29, vid utförande av
grundläggningslednings- och (gatu) vägarbeten
(sprängningsarbeten).

Exempel:

Husbesiktningar, opartisk besiktningsman, före och
efter avslutade sprängningsarbeten, protokoll.
Vibrationsmätningar på husgrunder registrerande
mätinstrument.

Emilieborg 1:1

De från början 30 planerade husen har nu blivit 51
st... De tidigare två husgrupperna har nu blivit 3 st...
Det tidigare skyddet av Gamla Landsvägen har nu
upphävts...

Utställningshandling har ändrats. Antalet
tomter är liksom tidigare inte reglerat på
annat sätt än med bestämmelse om
minsta tomtstorlek.

Av de tidigare två infarterna från Stallarholmsvägen
har det blivit en från Stallarholmsvägen, en från
Målartorpsvägen och två från Gamla Landsvägen... en
fördubbling...

Utställningshandling är justerad vad
avser infarters läge för de två nedre
bebyggelseområdena.

Den som går "segrande" ur detta torde vara
salamandern. Det är jättebra att det tas hänsyn till
djurlivet men lika mycket hänsyn måste tas till de
som redan bor i området samt till kulturella miljöer
och till naturen. En gammal byggnad kan restaureras
och t o m återuppbyggas i originalskick, förstörd
kulturmiljö och natur kan vi aldrig återskapa. Gamla

Se ovan.

Landsvägen är en bit kulturhistoria som vi ärvt från tidigare generationer och som vi ska vårda och bevara.

I de två områdena i skogen (när bytte området namn från Kärnbo-Viggeby till "Norra Skogen"?) kan säkert några hus byggas mellan klippblocken och kärren men att bebygga åkermarken mellan Stallarholmsvägen och Gamla Landsvägen kan inte vara genomtänkt. Det går ett köldstråk tvärs över åkern i öst-västlig riktning, ingenting växer i det sänka mittpartiet. Åkermarken ligger 0,5 - 1,5 meter lägre än omgivande vägar. Den förhärskande vindriktningen i området är västlig och det finns ingen skog som stoppar vinden genom området. Två gårdar finns väster om åkern med betesdjur (kor, far, hästar) året om. Gården öster om åkern har f n inga djur. Har de styrande i kommunen överhuvudtaget varit på platsen och tittat? Åk gärna dit en tidig morgon när dimman ligger tät över åkern.

Frågan om namnbyte är inte känt av kommunen utan hänvisas till Lantmäterimyndigheten. Synpunkten noteras.

Även om det inte är kommunens mark borde det ligga i kommunens intresse att bostäder som byggs i kommunen byggs på platser där det är lämpligt att bygga hus. Detta för att ge kommuninvånarna möjlighet till bra boende och "friska hus". Även om det i detta fall är en privat markägare måste kommunen kunna stoppa alltför vidlyftiga planer.

Kommunens ställningstagande finns i "fördjupning av översiktsplanen Mariefred Läggesta" antagen av KF 2007-04-23.

Tänk också igenom vägsituationen och de kollektiva transportmedlen innan byggplanerna spikas.

Målartorpsvägen är idag en smal och slingrig grusväg. Hur ser de praktiska planerna ut för vägen? Breddning? Asfaltering? Belysning? Gångbana? Cykelbana? Vem står för det kalaset? Idag har vi en vägsamfällighet som sköter vägen.

Utställningshandlingen har ändrats. Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrigt föreskrivs inte utformningen. Genomförandebeskrivningen har kompletterats.

Gamla Landsvägen används idag av boende i området (och många andra Mariefredsbor) för att ta sig ut i skogen till fots, ofta med hund. Även ryttare använder vägen som en del av slingan runt Norra Ekeby, Väster Ekeby, Fredrikshall m fl. Vägen nyttjas också som förbindelselänk mellan Målartorpsvägen och Norra Ekeby, barn cyklar och rider på vägen. Södra delen av

Planförslaget förändrar inte möjligheten att fortsätta använda vägen som tidigare. Förutom att vägen är en tillgång för det rörliga friluftslivet kan planen anses bidra till kulturfrämjandet bl.a. genom att fler kan ges kännedom om vägen.

Gamla Landsvägen är tillfartsväg för fastigheten Kärnbo-Viggeby 4:29, dvs *en* fastighet nyttjar idag del av vägen. I det nya förslaget ska det bli två infarter från Gamla Landsvägen varav den södra ligger ca 1,5 m över åkern där den planerade bebyggelsen ska ligga. Hur ser de praktiska planerna ut för vägen? Breddning? Asfaltering? Belysning? Gångbana? Cykelbana? Hur ska nivåerna jämkas ihop? Ingenting blir kvar av den gamla kulturvägen, istället blir det bilarna som har företräde framför gående, hästar, hundar och cyklande barn. Vart ska dessa ta vägen? Är det planerat gång- och cyklov? Ridväg?

Utställningshandlingen har ändrats. Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrigt föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den.

De planerade fastigheterna på åkern närmast Målartorpsvägen kommer till största delen att ligga i skugga. Ta bort de husen helt och hållet - lägg några hus längs den norra skogskanten och låt resten av åkern vara allmänning. Öka tomtstorleken till minimum 2000 kvm det stämmer bättre med de befintliga tomterna i området. Tänk i gårdsformat när husen ritas - lägg gemensam parkering/garage vid sidan av husen. Låt de två områdena i skogen få gemensam infart från Stallarholmsvägen och husen på åkem få infart från början av Målartorpsvägen. Ingen infart från Gamla Landsvägen.

Utställningshandling har ändrats.

Bestämmelsen om minsta tomtstorlek är normalstort för områdestypen, större tomter får bildas.

Väg genom naturmark är inte möjligt då området fungerar som spridningskorridor för arten större vattensalamander.

I föregående handlingar lades ett tio meter brett område längs vägens bågiga sidor som inte får bebyggas. Ta tillbaka det. Låt inga tomter få utfartsmöjlighet till Gamla Landsvägen och låt inte tomtgränserna gå ut till vägen.

Utställningshandling har ändrats.

Jag är inte motståndare till att öka bebyggelsen på landsbygden. Men det måste göras med måtta och i samförstånd till den befintliga bebyggelsen. Annars får vi bara en massa villaområden utslängda där det finns "ledig" mark. 50 nya hus på ett relativt litet område är inte förtätning av landsbygden - det är ett helt nytt bostadsområde.

Utställningshandling har ändrats.

Kommunala nämnder och styrelser

Mariefredsnämnden

Mariefredsnämnden beslutar att

godkänna kontorets yttrande som sitt, med tilläggen

- Max 31 fastigheter i området. Det är lika många fastigheter som förra beslutet, som togs **2007** innan upptäckten av salamandrar.

Utställningshandling har ändrats. Antalet tomter är liksom tidigare inte reglerat på annat sätt än med bestämmelse om minsta tomtstorlek. I det norra området har markområde för bostäder minskat väsentligt sedan 2007.

- Inga nya tomter utmed den gamla landsvägen. En ridå om en tomtbredd lämnas för att behålla karaktären och landskapsbilden. Från respektive område går GC-väg ut till gamla landsvägen.

Utställningshandling har ändrats. Nya bostäder föreslås med ökad distans till den gamla landsvägen.

- Skyddet för gamla landsvägen införs. Vägen är över 100 år och är kulturhistorisk och är den enda del som finns kvar. Alltså ingen in- eller utfartstrafik via gamla landsvägen.

Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrig föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den.

- Man anpassar bebyggelsen enligt FÖP beskrivning om lantlig miljö. Med max 6 stora tomter på gårdet som placeras utmed norra skogskanten.

Där fördjupning av översiktsplanen (FÖP) Mariefred – Läggsta beskriver landsbygden runt staden gäller för områden utanför utpekade områden i FÖP:en.

Utställningshandling har ändrats. Södra bebyggelseområdet har minskat väsentligt.

- Byggherren bekostar en gång- och cykelväg till Mariefred. Ska påbörjas i samband med start av byggnation.

Inget kommunalt beslut finns att en exploatering ska bekosta gång- och cykelvägar till planområden. Frågan ligger utanför planområdet och regleras inte av planen.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden beslutar meddela plan- och byggnämnden att

Användningsbestämmelse inom bebyggelseområden har ändrats .

1. hastigheten begränsas till 40 km/tim.
2. detaljplanen inte föranleder någon förändring gällande kommunens ansvar för gata- och parkytor.

Yrkanden

Ordförande Marianne Andersson (C) föreslår att kontorets förslag till delbeslut 1 ska kortas ner till "hastigheten begränsas till 40 km/tim".

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på kontorets förslag i delbeslut 1 och sitt eget yrkande och finner att nämnden beslutar enligt yrkandet.

**Övriga myndigheter, företag,
sammanslutningar och enskilda****SEVAB nät AB**

Då förändringar av området med gator mm så måste vi förändra lägena på våra transformatorstationer. Se bifogad ritning.

Utställningshandling har ändrats till ett E-område i det norra området och ett i det södrabostadsområdet.

Mariefreds hembygdsförening

Vi motsätter oss att "Gamla landsvägen" såsom varande en uråldrig förbindelse mellan Mariefred och Stallarholmen förändras och görs om till gata.

Utställningshandlingen har ändrats. Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats i övrig föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den.

TeliaSonera Skanova Access AB

TeliaSonera Skanova Access AB har inget att invända mot förslag till detaljplan.

Noteras.

Upplysningsvis har Skanova har en ledning längs med västra sidan av Stallarholmsvägen.

Kärnbo-Viggeby 4:31

Vi tycker att det här blir en förort till lilla Mariefred och vill att man tar hänsyn till den utredning som Länsstyrelsen i Södermanlands län och Strängnäs kommun gjorde 9993, angående sammanfattning

Kommunens ställningstagande finns i "fördjupning av översiktsplanen Mariefred Läggesta" antagen av KF 2007-04-23.

kulturhistorisk värdering. Det är av värde att:

- den öppna delvis sankta dalgången, som tidigare var sjön Fatburen, ännu beskriver dels den inträngande viken under järnåldern och dels utbredningen av senare århundradens fiskesjö
- Lämningar av gravplatser och runstenar visar att området varit bebott under århundraden
- Äldre vägar är farbara trots senare tiders nya tillskott
- Bebyggelsen i huvudsak ännu ligger i byar
- Öppna marker brukas eller betas såsom skett i århundraden
- Att hägnader och vegetation i anslutning till bebyggelsen vårdas.
- Att överhuvudtaget bygga bostäder utmed Stallarholmsvägen är ju inte att rekommendera Det är alldeles för vanskligt ur trafiksäkerhetssynpunkt om man inte tänker sig att ordna med gång och cykelbana och framförallt höja vägen vid Fatburen, gärna lika som mellan Läggesta och Åker dessutom far faktiskt kommun göra om Målartorpsvägen i sin helhet, det kommer att "spilla" över trafik och den tål inte mer än vad vi har idag. Att skrota gamla Landsvägen NEJ. Använd den som gång, cykelväg och ridled och på så sätt även bevara forngravarna, den närmaste ligger precis nedanför invid tomtgränsen till Kärnbo-Viggeby 4:29 Det skulle vara intressant att veta vad antikvariatämbetet har för synpunkter då dom, innan Lundbergs fick marken, så blankt nej till 10 fastigheter utmed g:la Landsvägen och att Kärnbo-Viggeby 4:29 aldrig skulle fått byggas om dom vetat om den byggnationen. Skulle vara bra om man utreder g: la Landsvägen som ridled och även salamandrarnas vägar till vattnen, det är svårt att förstå med tanke på skyddsavstånd, enl regeringsbeslut 2008-06-12 M200712521FIP, avslag på den förra detaljplan, att 50 fastigheter inte sknl.le stör. salamandrarnas vandring-Med tanke på trafiksituationen :miljöaspekten max 15 fastigheter om 3 byar och för att hålla "rallybilisterna" inom vettig hastighet fartkamera mellan Norra Ekeby ner till Mariefred
- Infarten Målartorpsvägen tyckte man vid förra presentationen, inte var lämplig och det har inte skett någonting annorlunda sedan sist En annan tänkbar

Utställningshandlingen har ändrats.

Södra bebyggelseområdet har dragits upp mot skogsbrynet .

lösning? Det finns fornlämningar precis vid infarten på höger sida på gårdet vilket intresse finns det för dom?

- Detta område är kulturhistoriskt jordbrukslandskap det känns väldigt fel att bygga en förort här både för kultur o miljöaspekt. Rent allmänt varför inte fortsätta exploatera vid Läggesta, bygga ihop åt Åkershållet till, nära till motorväg tåg jättefin förskola planerig för butiker och bebyggelse varför skrota ett kulturhistorisk jordbrukslandskap?

Kärnbo-Viggeby 4:31 Gun o Sten Carlsson

Västra-Ekeby 1:10

Vi anser inte att man lever upp till att följa de bostadspolitiska målen.

"Småskaligheten i våra orter ska bevaras och orternas karaktär skall värnas och förstärkas"

Kommunens ställningstagande finns i "fördjupning av översiktsplanen

Mariefred Läggesta" antagen av KF 2007-04-23.

Hänvisar till strategisk plan 2006-2008 där det anges att vi ska "förvalta, vårda och utveckla den fysiska miljön i våra städer, samhälle och på landsbygden"

Gamla Landsvägen finns i ett område som tidigare hade beteckning Kärnbo Viggeby, numera "Norra skogen".

Landsvägen är den äldsta vägen mellan Strängnäs via Stallarholmen till Mariefred, vägen är vacker och slingrar sig fram genom skogen. Den ansluter till Målartorpsvägen, som leder till Slottsbrinken och sen ner till Mariefred.

Vi vill se ett skydd av landsvägen, hänvisar till tidigare svar från kontoret i föregående utställningshandling.

Kontoret bedömer att ett 10 meter brett område inte får bebyggas utmed Gamla Landsvägen, vilket är bredare än brukligt. är lämpligt beaktande.

Samt att utfartsförbud har lagts till på plankartan för att Gamla Landsvägen inte ska kunna användas som in och utfart till de nya tomterna samt att anslutning av g-område mot gamla Landsvägen ersätts av naturmark. Den allemansrättsliga tillgängligheten till området

Utställningshandlingen har ändrats. Avstånd mellan bebyggelseområden och Gamla Landsvägen har utökats och användningen är ändrad till naturmark. Anslutning av gata mellan bebyggelseområde i mitten och Gamla Landsvägen har flyttats söder fastigheten Kärnbo-Viggeby 4:29. Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrig föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de

förändras inte av detaljplanen.

Vi anser att den gamla landsvägen är och skall vara en bevaransvärd landsväg. Här ser vi gärna att man utreder bevarandet av landsvägen. Framförallt för att det är en så vacker plats med starka kulturhistoriska kopplingar. En miljö vi inte kan återskapa.

Idag används vägen av markägare för att komma till och från sina marker. Och för oss som gillar att komma till svamp och blåbärsskogen, för hundpromenader, ryttnare (ridled) och motionärer, och en och annan moped och cykel. Landsvägen betyder mycket för många människor här i området!

Bevara och skydda våra naturliga ridleder i vår kommun.

Det finns många jordbruksfastigheter inom området. I områdets direkta närhet finns beteshagar där det utgår EU stöd för beteshagar, för att hålla markerna öppna så är det växelbete för får, hästar och kor, i handlingarna kan man bara läsa att det betar får vilket vi anser vara en felaktighet. Viktigt att här ta hänsyn till säkerhetsavstånd för allergener.

. Inom området bedrivs jakt, det kan bli sämre möjligheter att hålla antalet vildsvin på en lagom nivå, då jakten kan försvåras säkerhetsmässigt med tanke på det större antal människor som bor och vistas i området

I detaljplanen anges att "i Norra skogen föreslås en lantlig förtätning av bostäder, framförallt i skogsbyn, längs vägar och i anslutning till befintlig bebyggelse, där man kan bygga vidare på en bykaraktär".

För oss är 50 hus ingen förtätning utan flera villaområden eller ett nytt bostadsområde.

För att ta hänsyn till befintlig bebyggelse Kärnbo Viggeby 4:29 så är deras tomt på ca 1800 kvm, de inritade 14 tomterna har endast 1100-1200 kvm stora tomter, vilket gör det väldigt tätt, Öka storleken till minst 2000 kvm per tomt.

bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den. Planförslaget förändrar inte möjligheten att fortsätta använda vägen som tidigare.

Utställningshandling har justerats.

Utställningshandlingen har ändrats.

Antalet tomter är liksom tidigare inte reglerat på annat sätt än med bestämmelse om minsta tomtstorlek. Bestämmelsen om minsta tomtstorlek är normalstort för områdestypen. Större tomter får bildas.

Vissa av husens karaktär skiljer sig avsevärt från den traditionella bebyggelsen.

Det blir för mycket hus på en alldeles för liten yta. Vilket gör det svårt för oss att se det som traditionellt byggande på landsbygden?

Vill kommunen exploatera landsbygden skall man se till helhetsbilden i samverkan med vägverket, och presentera en hållbar plan inte bara hänskjuta till den ena eller andra.

Vägverkets budget nämner inget om planerna för fram till 2015 beträffande väg 980 och exploateringen av Målartorp 1:13.

"Målartorpsvägen" trafikeras idag av linjebuss 635 (skolbuss) idag finns inga lämpliga eller trafiksäkra bussfickor, skall man nu exploatera skall kommunen också stå för iordningställande av lämpliga bussfickor, vidare så är inte bussfällan handikappvänlig vid Stallarholmsvägen intill infarten "Målartorpsvägen"

Genomförandebeskrivningen har ändrats, exploateringsavtal ska tecknas.

Att ytterligare utöka trafikmängden från de 50 villorna med kanske en 250 bilar anser vi inte vara rimligt på dagens väg. "Målartorpsvägen" behöver då också en gång och cykelväg med tanke på att man hänvisar till Björnmossans förskola på Stenvägen.

Hela "Målartorpsvägen" behöver breddas för att det skall bli trafiksäkert, barnen i området är bara berättigade till skolbuss till årskurs 7.

För att barnen ska cykla krävs det också belysning efter vägsträckan då trafikflödet ökar avsevärt. Denna kostnad skall också kommunen stå för.

Därför anser vi att kommunen får ta över driften av vägen då Mariefreds nya bostadsområde tar form. Vi anser också det är kommunen som ska bekosta och iordningställa vägen så att den uppfyller säkerhet för de som bor och vistas inom de gamla och nya Ekeby/Målartorps bostadsområde.

Noteras. Målartorpsvägen ända till Mariefred hanteras dock inte av detaljplanen.

Vi anser också att kommunen måste ha en mer övergripande syn på det redan idag, stora trafikproblemet som blir till följd av att bygga norr om Mariefred.

Se Länstransportplan för Sörmlands län 2004-2015

Tidvis svämmar Fatburen över varvid all trafik tvingas in på "Målartorpsvägen".

Området regleras inte av detaljplanen. Vägverket ansvarar för skötsel och underhåll av väg 980.

Hänvisar till följande handlingar:

Miljödepartementet regeringsbeslut 2008-06-12
M2007/252/F/P

Där regeringen upphäver, med ändring av länsstyrelsens beslut, kommunfullmäktiges beslut den 25 september 2006 att anta detaljplan för Västra Ekeby 1:5, 1:13 Mariefred Strängnäs kommun.

Regeringen Miljö- och
samhällsbyggnadsdepartementet

Ärende: M 2007/252/F/P överklagan av länsstyrelsen, i Södermanlands län; beslut 2000-12-29 angående detaljplan för Västra Ekeby 1:5 och 1:13 i Mariefred Strängnäs. Angående skyddsavstånd till djurhållande gårdar samt kultur och miljöintressen. Länsstyrelsen Södermanlands län Dnr 522-1616-2007.

Angående förekomst av större vattensalamander i området kring Västra Ekeby Enligt 1a § artskyddsförordningen (1998:179)
Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Trafiksäkerhetsrådet i Strängnäs Kommun där man kan läsa att trafiksäkerhetsarbetet pågår fortlöpande enligt nollvisionen.

Fördjupningsdokument miljö och landskap ISSN 1401-9612 Vägverket publikation 2007:49
Strängnäs Kommun miljöpolicy antagen av Kommunfullmäktige § 85 2003-03-24

<http://www.strangnas.se/Dokument/forfattningssamling/Majoritetsforklaring2008-2010.pdf>

Hänvisar till Birgitta Elvingsons (MP) yrkande i Plan och bygg. PBN § 151 Dnr PBNI1999:772-214

Länsstyrelsen granskningsyttrande angående utställning till fördjupning av översiktsplanen för Mariefred-Läggesta Strängnäs kommun.

Dnr: 2004:726-212. Ls Dnr:401-5391-2006 Dossier 86-2-006

Regeringens skrivelse 2001702:173
En samlad naturvårdspolitik 14 mars 2002

Nationellt mål för biologisk mångfald:

"Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna förtleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd"

Mariefred 2009-09-14 Västra Ekeby 1:10 Marie-
Louise Eriksson, Anders Hellmark

Mariefredspartiet

I samrådshandlingen har antalet bostäder ökat från 30 till ca 50 i förhållande till det tidigare förslaget. Utställningshandlingen har ändrats.
Det ger helt andra, önskade effekter på planområdet.

Under rubriken TIDIGARE

STÄLLNINGSTAGANDEN står att läsa:

I fördjupningen av översiktsplan för Mariefred - Läggesta, 200704-23, är norra delen av området utpekad som utbyggnadsområde för bostäder.

Åkermarken i söder ligger utlagt som utredningsområde för framtida bebyggelse.

I planen anges att "i Norra skogen förslås en lantlig förtätning av bostäder, framförallt i skogsbyn, längs vägar och i anslutning till befintlig bebyggelse, där man kan bygga vidare på en bykaraktär"

För området gäller FÖP Mariefred-Läggesta. Utställningshandlingen har ändrats.

- Mariefredspartiet anser att FÖPens intentioner ej följs med avseende på följande:

Vad är definitionen på en lantlig förtätning? I ett område med endast ett hus kan väl knappast en nybyggnation av 50 villor anses som en förtätning,

utan snarare som en byggnation av ett stort villaområde uppdelat på 3 villakvarter!

I området finns inte någon bykaraktär att bygga vidare på, den befintliga bebyggelse ligger utspridd i gårdsformer inramade av skog och fält.

Den mark som är utlagd som utredningsområde för framtida bebyggelse bör först utredas. I materialet sägs ingenting om varför den marken är lämplig att bebygga.

Under rubriken GATOR OCH TRAFIK står att läsa:

Gamla landsvägen, som löper utefter planområdets västra sida, föreslås breddas i den södra delen och kunna användas som tillfartsväg för den mittersta bebyggelsegruppen.

- Mariefredspartiet menar att Gamla Landsvägen bör skyddas.

I det tidigare förslaget till detaljplan var också detta Samhällsbyggnadskontorets mening. Citat: *Kontoret bedömer att ett 10 meter brett område som inte får bebyggas utmed Gamla landsvägen, vilket är bredare än brukligt är lämpligt. Dessutom finns ett utfartsförbud för att Gamla landsvägen inte ska kunna användas som in och utfart till de nya tomterna.*

Landsvägen är en del av vår kulturhistoria och måste bevaras. I nuvarande förslag kommer den södra delen att byggas om och bli förstörd för all framtid.

Under rubriken GATOR OCH TRAFIK står att läsa:

Nytt gång- och cykelstråk planeras utefter östra sidan av Stallarholmsvägen mot Mariefred.

- Enligt vår kontakt med Vägverket finns i dagsläget ingen sådan planering. Är detta avsett att finansieras med kommunala medel eller av entreprenören?

Under rubriken KOLLEKTIVTRAFIK står att läsa:

Bussar trafikerar Stallarholmsvägen, mellan Strängnäs via Stallarholmen till Mariefred och Läggesta. När området byggs ut ska bra busshållplatser anordnas i anslutning till

Utställningshandlingen ändras. Vägen behåller sin bredd, karaktär och förses med mötesplats, i övrig föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den.

Vägverkets ställningstagande finns redovisat till bilaga, FÖP Mariefred-Läggesta.

Målartorpsvägen.

- Vem ordnar bra busshållplatser och hur är tidplanen för det?

Genomförandebeskrivning har ändrats, exploateringsavtal ska tecknas.

Under rubriken BETESMARK står att läsa:

Hagmark väster om planområdet betas av får vilket inte bedöms medföra några besvär då får inte klassas som högallergena.

- Hagmark brukar med tiden ändra betesdjur. Verkar ologiskt att i en planhandling ange vilket djur som betar just nu.

Utställningshandling har justerats.

Det finns flera frågetecken i MKB:n.

- Enligt MKB:n är det till nackdel med den kraftigare exploatering som föreslås, eftersom fler boende betyder mer aktivitet i de områden som vattensalamandern är beroende av.
- Dagvattendamm är negativt för salamandern och ett annat alternativ bör tas fram.
- Förutsättningarna för det södra villakvarteret är problematiskt och här bör förutsättningarna för bebyggelse studeras närmare.
- MKB:n förutsätter att marken mellan bebyggelsegrupperna sköts av kommunen. Hur betalas detta?

Dammen är en renvattendamm för den större vattensalamandern.

Förslaget är omstuderat.
Utställningshandlingen har ändrats.

Se ovan.

Vi är rätt så duktiga på att skydda hus (kulturminnesmärkning) och stadsdelar, men urusla på att skydda bevaransvärda lantliga miljöer utan hus. Mariefredspartiet skulle vilja se ett skydd för Gamla Landsvägen och dalsänkan utmed Målartorpsvägen, framförallt för att det är en så vacker plats med starka kulturhistoriska kopplingar. Vi får inte låta ett kortsiktigt ekonomiskt tänk och inställsamhet till exploatörerna förstöra de vackra platserna i vår bygd, miljöer som vi inte kan återskapa!

Vi tycker också att det är viktigt att större hänsyn tas till befintlig bebyggelse. Det verkar onödigt att införliva det befintliga huset i ett nytt villakvarter.

Mariefredspartiet vill att:

- Skyddet för Gamla Landsvägen återinförs.
- Bebyggelsen på södra delen (åkermarken) tas bort från planförslaget.
- En minskning av antalet hus till högst 20 och en utökning av tomtstorlekarna (för att i någon mån komma i närheten av FÖPens skrivelse om lantlig förtätning).
- Större hänsyn ska visas till befintlig byggnation genom ökat avstånd.

Mariefredspartiet gm
Birgitta Elvingson

Strängnäs Naturskyddsförening

Ingenting att erinra.
Under förutsättning att skötsel föreskrifterna för
vattensalamander följs.

Noteras.

Västra-Ekeby 1:12

Vi anser inte att man lever upp till att följa de
bostadspolitiska målen.
"Småskaligheten i våra orter ska bevaras och orternas
karaktär skall värnas och förstärkas"

Kommunens ställningstagande finns i
"fördjupning av översiktsplanen
Mariefred Läggesta" antagen av KF 2007-
04-23.

Hänvisar till strategisk plan 2006-2008 där det anges
att vi ska "förvalta, vårda och utveckla den fysiska
miljön i våra städer, samhälle och på landsbygden"

Gamla Landsvägen finns i ett område som tidigare
hade beteckning Kärnbo Viggeby, numera "Norra
skogen".

Landsvägen är den äldsta vägen mellan Strängnäs
via Stallarholmen till Mariefred, vägen är vacker och
slingrar sig fram genom skogen. Den ansluter till
Målartorpsvägen, som leder till Slottsbrinken och
sen ner till Mariefred.

Vi vill se ett skydd av landsvägen, hänvisar till

Utställningshandlingen har ändrats.
Avstånd mellan bebyggelseområden

tidigare svar från kontoret i föregående utställningshandling.

Kontoret bedömer att ett 10 meter brett område inte får bebyggas utmed Gamla Landsvägen, vilket är bredare än brukligt. är lämpligt beaktande.

Samt att utfartsförbud har lagts till på plankartan för att Gamla Landsvägen inte ska kunna användas som in och utfart till de nya tomterna samt att anslutning av g-område mot gamla Landsvägen ersätts av naturmark. Den allemansrättsliga tillgängligheten till området förändras inte av detaljplanen.

Vi anser att den gamla landsvägen är och skall vara en bevaransvärd landsväg. Här ser vi gärna att man utreder bevarandet av landsvägen. Framförallt för att det är en så vacker plats med starka kulturhistoriska kopplingar. En miljö vi inte kan återskapa.

Idag används vägen av markägare för att komma till och från sina marker. Och för oss som gillar att komma till svamp och blåbärsskogen, för hundpromenader, ryttare (ridled) och motionärer, och en och annan moped och cykel. Landsvägen betyder mycket för många människor här i området!

Bevara och skydda våra naturliga ridleder i vår kommun.

Det finns många jordbruksfastigheter inom området. I områdets direkta närhet finns beteshagar där det utgår EU stöd för beteshagar, för att hålla markerna öppna så är det växelbete för får, hästar och kor, i handlingarna kan man bara läsa att det betar får vilket vi anser vara en felaktighet. Viktigt att här ta hänsyn till säkerhetsavstånd för allergener.

. Inom området bedrivs jakt, det kan bli sämre möjligheter att hålla antalet vildsvin på en lagom nivå, då jakten kan försvåras säkerhetsmässigt med tanke på det större antal människor som bor och vistas i området

I detaljplanen anges att "i Norra skogen föreslås en lantlig förtätning av bostäder, framförallt i skogsbyn, längs vägar och i anslutning till befintlig bebyggelse,

och Gamla Landsvägen har utökats och användningen är ändrad till naturmark. Anslutning av gata mellan bebyggelseområde i mitten och Gamla Landsvägen har flyttats söder fastigheten Kärnbo-Viggeby 4:29. Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrig föreskrivs ingen förändrad utformning. Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den. Planförslaget förändrar inte möjligheten att fortsätta använda vägen som tidigare.

Utställningshandling har justerats.

där man kan bygga vidare på en bykarakter".

För oss är 50 hus ingen förtätning utan flera villaområden eller ett nytt bostadsområde.

För att ta hänsyn till befintlig bebyggelse Kärnbo Viggeby 4:29 så är deras tomt på ca 1800 kvm, de inritade 14 tomterna har endast 1100-1200 kvm stora tomter, vilket gör det väldigt tätt, Öka storleken till minst 2000 kvm per tomt.

Vissa av husens karaktär skiljer sig avsevärt från den traditionella bebyggelsen.

Det blir för mycket hus på en alldeles för liten yta. Vilket gör det svårt för oss att se det som traditionellt byggande på landsbygden?

Vill kommunen exploatera landsbygden skall man se till helhetsbilden i samverkan med vägverket, och presentera en hållbar plan inte bara hänskjuta till den ena eller andra.

Vägverkets budget nämner inget om planerna för fram till 2015 beträffande väg 980 och exploateringen av Målartorp 1:13.

"Målartorpsvägen" trafikeras idag av linjebuss 635 (skolbuss) idag finns inga lämpliga eller trafiksäkra bussfickor, skall man nu exploatera skall kommunen också stå för iordningställande av lämpliga bussfickor, vidare så är inte bussfällan handikappvänlig vid Stallarholmsvägen intill infarten "Målartorpsvägen"

Att ytterligare utöka trafikmängden från de 50 villorna med kanske en 250 bilar anser vi inte vara rimligt på dagens väg. "Målartorpsvägen" behöver då också en gång och cykelväg med tanke på att man hänvisar till Björnmossans förskola på Stenvägen.

Hela "Målartorpsvägen" behöver breddas för att det skall bli trafiksäkert, barnen i området är bara berättigade till skolbuss till årskurs 7.

För att barnen ska cykla krävs det också belysning efter vägsträckan då trafikflödet ökar avsevärt. Denna kostnad skall också

Utställningshandlingen har ändrats.

Antalet tomter är liksom tidigare inte reglerat på annat sätt än med bestämmelse om minsta tomtstorlek. Bestämmelsen om minsta tomtstorlek är normalstort för områdestypen. Större tomter får bildas.

Genomförandebeskrivningen har ändrats, exploateringsavtal ska tecknas.

Noteras. Målartorpsvägen ända till Mariefred hanteras dock inte av detaljplanen.

kommunen stå för.

Därför anser vi att kommunen får ta över driften av vägen då Mariefreds nya bostadsområde tar form. Vi anser också det är kommunen som ska bekosta och iordningställa vägen så att den uppfyller säkerhet för de som bor och vistas inom de gamla och nya Ekeby/Målartorps bostadsområde.

Vi anser också att kommunen måste ha en mer övergripande syn på det redan idag, stora trafikproblemet som blir till följd av att bygga norr om Mariefred.

Se Länstransportplan för Sörmlands län 2004-2015

Tidvis svämmar Fatburen över varvid all trafik tvingas in på "Målartorpsvägen".

Området regleras inte av detaljplanen. Vägverket ansvarar för skötsel och underhåll av väg 980.

Hänvisar till följande handlingar:

Miljödepartementet regeringsbeslut 2008-06-12
M2007/252/F/P

Där regeringen upphäver, med ändring av länsstyrelsens beslut, kommunfullmäktiges beslut den 25 september 2006 att anta detaljplan för Västra Ekeby 1:5, 1:13 Mariefred Strängnäs kommun.

Regeringen Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet
Ärende: M 2007/252/F/P överklagan av länsstyrelsen, i Södermanlands län; beslut 2000-12-29 angående detaljplan för Västra Ekeby 1:5 och 1:13 i Mariefred Strängnäs. Angående skyddsavstånd till djurhållande gårdar samt kultur och miljöintressen. Länsstyrelsen Södermanlands län Dnr 522-1616-2007.

Angående förekomst av större vattensalamander i området kring Västra Ekeby Enligt 1a § artskyddsförordningen (1998:179)
Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Trafiksäkerhetsrådet i Strängnäs Kommun där man kan läsa att trafiksäkerhetsarbetet pågår fortlöpande anligt nollvisionen.

Fördjupningsdokument miljö och landskap ISSN 1401-9612 Vägverket publikation 2007:49
Strängnäs Kommun miljöpolicy antagen av

Kommunfullmäktige § 85 2003-03-24

<http://www.strangnas.se/Dokument/forfattningssamling/Majoritetsforklaring2008-2010.pdf>

Hänvisar till Birgitta Elvingsons (MP) yrkande i Plan och bygg. PBN § 151 Dnr PBN1999:772-214

Länsstyrelsen granskningsyttrande angående utställning till fördjupning av översiktsplanen för Mariefred-Läggesta Strängnäs kommun.
Dnr: 2004:726-212. Ls Dnr:401-5391-2006 Dossier 86-2-006

Regeringens skrivelse 2001702:173
En samlad naturvårdspolitik 14 mars 2002

Nationellt mål för biologisk mångfald:

"Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna förtleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd"

Mariefred 2009-09-14 Västra Ekeby 1:12, Claes Eriksson, Catarina Hellmark-Eriksson

Marie Johnsson

Enhetschef Plan- och bygg

Gunilla Östling

Planingenjör

Utlåtande efter utställning

Tillhörande detaljplan för:

Målartorp 1:13 m fl "Östra Ekeby", i Mariefred, Strängnäs Kommun

Plan- och byggnämnden beslutade 2010-02-03 enligt § 46 att sända ut detaljplan för utställning enligt normalt planförfarande. Utställningstiden var mellan 2010-02-12 och 2010-03-12.

Planförslaget har varit utställt på biblioteket i Mariefred, på Medborgarkontoret i Strängnäs och Mariefred samt på Strängnäs kommuns hemsida. Annons med information om utställningen infördes i Strängnäs tidning 2010-02-12. Detaljplanehandlingarna sändes ut enligt sändlista och fastighetsförteckning (till länsstyrelsen, kommuner som berörs av förslaget, kända sakägare, känd organisation enligt PBL 5 kap 25 § och andra som har ett väsentligt intresse av förslaget).

Vid utställningstidens slut hade följande 12 stycken skrivelser inkommit varav 10 stycken med synpunkter. Av de synpunkter som togs emot under utställningstiden bedöms endast en vara tillgodosedd genom nytt möjligt läge för transformatorstation. För yttranden i samrådsskedet hänvisas till samrådsredogörelsen.

Inkomna synpunkter	Datum	Synpunkt	Synpunkt tillgodosedd
Kända sakägare, känd organisation av hyresgäster och andra med väsentligt intresse av förslaget			
Målartorp 1:13	2010-03-12	Ja	Nej
Kärnbo-Viggeby 4:29	2010-03-12	Ja	Nej
Kärnbo-Viggeby 4:28 (4:41, 4:42)	2010-03-11	Ja	Nej
Emilieborg 1:1	2010-03-10	Ja	Nej
Målartorp-Viggeby vägsamfällighet	2010-03-08	Ja	Nej
Sevab Nät AB	2010-03-10	Ja	Ja
Sevab Vatten	2010-02-23	Nej	-
TeliaSonera Skanova Access AB	2010-03-11	Nej	-
Övriga			
Västra-Ekeby 1:10 och Västra Ekeby 1:12	2010-03-12	Ja	Nej
Centerpartiet i Mariefred	2010-03-11	Ja	Nej
Kärnbo-Viggeby 4:31	2010-03-10	Ja	Nej
Mariefredspartiet	2010-03-12	Ja	Nej

SYNPUNKTER

Kända sakägare, känd organisation av hyresgäster och andra med väsentligt intresse av förslaget

Målartorp 1:13

Vi godkänner planförslaget, men vill framföra följande synpunkter. Vi anser att huvuddelen av åkerskiftet inom den södra delen av planen bör kunna bebyggas med småhus. Att endast kunna ta fram sex tomter här innebär ett ineffektivt nyttjande av kommande gata m m.

När det gäller den norra bebyggelsegruppen så anser vi att bebyggelsen bör kunna sträcka sig närmare den gamla landsvägen. Det finns inget godtagbart skäl till att inte låta den göra det.

Ett bra sätt att bevara en gammal landsväg är att främja ett fortsatt nyttjande.

Fastighets AB L E Lundberg

Kärnbo-Viggeby 4:29

Våra erinringar är till vissa delar desamma som de synpunkter vi framförde rörande samrådsförslaget.

Utöver dessa erinringar vill vi till alla delar stödja Mariefredspartiets GM. Birgitta Elvingsons påpekande, att större (läs största) hänsyn skall visas till befintlig byggnation genom ökat avstånd.

Enligt oss åstadkommes detta enklast genom att kommunens bestämmelse om minsta tomtstorlek ändras från 1100-1200 kvm till minst 2000 kvm per tomt. Att framför allt gälla tomterna i mellersta husgruppen.

Vidare vill vi hänvisa till tidigare inskickade erinringar.

Kärnbo-Viggeby 4:28 (övriga 4:41, 4:42)

TRAFIK

- Vägar
- Gång- och cykelbanor

Generellt skulle vi vilja se en övergripande plan för vägar och gång- och cykelstråk från och till de tre nya bebyggelsegrupperna inom fastigheten Målartorp 1 : 13 och

KOMMENTARER

Markområdet närmast Målartorps-vägen ligger skuggigt och lågt. Marken invid skogskanten lämpar sig bättre att bebygga dessutom överensstämmer denna byggplats bättre med det traditionella sättet att placera byggnader i odlingslandskap.

Den norra husgruppen har placerats ett stycke från gamla landsvägen av hänsyn till den gamla vägen.

Bedömning har gjorts att 1200 m² är en lämplig storlek på tomt. Att tillåta större tomter betyder inte automatiskt att anpassningen till den lantliga omgivningen blir bättre.

Tidigare synpunkter är kommenterade i samrådsredogörelsen.

I grönområdet mellan bebyggelsegrupperna kommer gångvägar att anläggas.

Den planerade nya bebyggelsen är inte av sådan omfattning att separata gång- och cykelstråk kommer att anläggas parallellt

till Mariefred (både via Målartorpsvägen över Slottsbrinken och via Stallarholmsvägen). Det är inte rimligt att planera en så kraftig ökning av antalet fordon utan att ta hänsyn till nödvändiga åtgärder på och vid vägarna samt framtida underhåll även om det är en fråga för Vägverket och inte "regleras av detaljplanen" som kommunen hänvisar till.

Det borde vara självklart att i ett dokument av det här slaget, till berörda fastighetsägare tillika användare av vägarna, lämna information om Vägverkets planer på åtgärder och underhåll som vi förutsätter har inhämtats.

Gamla Landsvägen

Fordon från ett stort antal bostäder (både i det södra och mellersta del- området) - 5 fordon per bostad och dygn - skall enligt förslaget ledas ut på Gamla Landsvägen. Det säger sig väl självt att en sådan tung belastning på denna typ av väg inte kommer att bevara vägen utan istället helt förstöra den.

Det borde vara självklart att hänvisningen till den antikvariska GENERELLA synen på gamla vägar som säger att de bevaras bäst genom att de får behålla sträckning, bredd och äldre vägbeläggning samt fortsätta att brukas, omöjligen kan tillämpas i det här fallet.

Målartorpsvägen

Instämmer med de synpunkter angående behov av breddning, trafiksäkra bussfickor samt gång- och cykelväg med belysning som framförts av Marie-Louise Eriksson och Anders Hellmark, Västra Ekeby 1:10 och Claes Eriksson och Catarina Hellmark-Eriksson, Västra Ekeby 1:12, beträffande Målartorpsvägen.

Stallarholmsvägen (Väg 980) - sträckningen vid Fatburen
De periodvis återkommande översvämningarna på Stallarholmsvägen vid Fatburen har redan tidigare år gjort att Målartorpsvägen belastats. Med ytterligare ökning av fordon (250 per dygn) avfärdar kommunen skrivningar rörande detta problem med att förklara att "Området regleras inte av detaljplanen. Vägverket ansvarar för skötsel och underhåll av Väg 980." Instämmer i yttrande från Viggeby-Målartorp vägförening beträffande riskerna med en vänstersväg från Stallarholmsvägen. Risker föreligger naturligtvis redan i dag men med det ökade antalet fordon kommer det att bli ännu större.

Nytt gång- och cykelstråk

I Utställningshandlingen sid 10 står: "Nytt gång- och cykelstråk planeras utefter östra sidan av Stallarholmsvägen mot Mariefred."

På sidan 4 i Utställningshandlingens

Genomförandebeskrivning står: "Nytt gång- och

med gatorna. Gång- och cykeltrafikanter hänvisas till Målartorpsvägen och Slottsbrinksvägen för att ta sig till centrala Mariefred. Entreprenören kommer dock att bidra med kostnader till förbättring av korsningen mellan Målartorpsvägen och Stallarholmsvägen. Kommunen kommer att arbeta för att hastigheten sänks till 40 km/tim förbi korsningen.

Gamla landsvägen kommer att användas som tillfart för det mellersta området. Vägen kommer att stabiliseras och förses med hårdare yta, samt förses med en mötesplats på västra sidan i skogssluttningen. I övrigt ska vägen behålla sitt utförande.

Exploatören kommer att stå för de förbättringar av Målartorpsvägen fram till Gamla landsvägen som krävs för att klara den ökade trafiken till den nya bebyggelsen. Vägföreningen kan besluta om och bekosta förbättringar som behöver vidtas på vägen i övrigt.

När översvämningar vid Fatburen förekommer måste trafiken till Stallarholmen gå via Målartorpsvägen. Vägföreningen ersätts för de kostnader som detta slitage medför på vägen.

Kommunen kommer att arbeta för att hastigheten sänks på Stallarholmsvägen så att vänstersväg in på Målartorpsvägen kan ske säkrare.

I dag finns ingen bestämd tidplan för när gång- och cykelvägen kan komma att byggas.

cykelstråk planeras i framtiden utefter Stallarholmsvägens östra sidan från Munkhagsgården och norrut."

Kommunen skjuter uppenbarligen denna fråga framåt på obestämd tid trots den ökade belastningen på Stallarholmsvägen som redan idag är livsfarlig att cykla eller gå på. Det finns inget utrymme för fotgängare eller cyklister på sidan av vägbanan. Trafiken är snabb och tät idag och lär åtminstone bli ännu tätare med de ytterligare 250 fordon per dygn, som kommer med det planerade antalet nya bostäder.

ARKITEKTUR

I det första utskicket stod i avsnittet rörande Planens syfte och huvuddrag att: "... byggnaderna ska ges en god estetisk utformning med anknytning till traditionell sörmländsk byggnadskultur."

I denna skrivelse begränsas det syftet till "Byggnaderna ska ges en god estetisk utformning med skilda arkitektoniska uttryck i de tre bebyggelsegrupperna".

Den södra byggnadsgruppen skall anknyta till den sörmländska lantliga bebyggelsen med röda träfasader och röda tak. Varför man måste särskilja bebyggelsegrupperna så till den milda grad är obegripligt. I den mittersta - men i ännu högre grad i den norra husgruppen - har jag svårt att se något som helst släktskap med landsbygdens byggnader även i modern form! Hela förslaget för dessa båda bebyggelsegrupper ter sig alldeles förskräckligt! Vi får ett Marielundsviken även på denna sida av Mariefred (bortsett från tomtstorlekarna).

Anna Friberg Gunnel Alstermark

Tre husgrupper med skilda karaktärer men med släktskap med traditionellt byggande på landet. Den södra gruppen som exponeras tydligast i landskapet ska utföras med faluröda fasader och kommer som helhet mest att efterlikna befintliga byggnader i omgivningen.

För den mellersta gruppen är funktionalistisk enkelhet och anpassning till den sluttande terrängen viktigast. Bebyggelsegruppen i norr ska utföras med mörka fasader och tak som en anpassning till omgivande skog.

Emilieborg 1:1

Jag har följande invändningar mot förslaget:

Det gläder mig att man nu tagit viss hänsyn till förhållandena på åkern längs Målartorpsvägen och endast ritat in 6 hus längs den norra skogskanten. På plankartan står resterande åkermarken som "odling" - kommer den att odlas? I så fall kommer de sex husen att ligga "mitt i åkern" vid plöjning, gödsling, skörd etc. Beakta också att åkern är en leråker med ett kalldrag i öst-västlig riktning.

Det som skrämmer mig är att man fortfarande föreslår att använda Gamla Landsvägen som tillfartsväg till två av husgrupperna. Tjugo nya hushåll som ska använda södra delen av Gamla Landsvägen som tillfartsväg.

Gamla Landsvägen är en mycket smal väg, vägbanken längs den södra delen (den som är tänkt som tillfartsväg till det mellersta och det södra området) är rejält högre än den omgivande åkermarken och med rejäla djupa diken längs bägge sidor. Det är ingen lämplig plats för möten mellan

Marken kommer att användas för odling eller t ex färbete.

Gamla landsvägen kommer att förbättras och förses med mötesplats. Vägen bevaras genom att den används som väg. Mötesplats föreslås på vägens västra sida i skogsslutningen.

bilar och barn, cyklister, gående (med och utan hund),
ryttare, dvs de som idag använder vägen .

... Länsstyrelsen har i sitt yttrande över planen inte lämnat några synpunkter gällande vägen. Vägen saknar antikvariskt skydd och kommunen gör ingen annan bedömning. Synpunkten föranleder ingen förändring . Den antikvariska synen på gamla vägar, generellt, är sådana att de bevaras bäst genom att behålla dess sträckning och bredd samt äldre vägbeläggning och att det är helt OK att fortsätta bruka den.

Idag är det en fastighet som använder den södra delen av Gamla Landsvägen som tillfartsväg. I övrigt används vägen av gående, ryttare och cyklister. Längs Målartorpsvägen finns idag knappt tjugo hushåll totalt (om man inte räknar med sportstugeområdet Västra Viggeby som använder de första 100 m av Målartorpsvägen från Stallarholmsvägen räknat) - alltså färre hushåll än de som ska nyttja södra delen av Gamla Landsvägen. Att gamla vägar mår bra av att användas håller jag med om men användningen av Gamla Landsvägen har aldrig varit i den omfattning som skulle bli nu. Tillkommer dessutom den tunga trafiken under byggtiden så kommer det inte finnas någon "landsväg" kvar att värna om .

... Vägen behåller sin bredd och karaktär samt förses med mötesplats, i övrigt föreskrivs inte utformningen.

Karaktären av en grusväg som slingrar sig upp i skogen kommer för alltid att försvinna. Genom att anlägga en mötesplats förändras vägens karaktär. En mötesplats vid det södra områdets infart gör att bilister från området resp bilister från Målartorpsvägen får stå vid mötesplatsen resp vägkorset vid anslutningen till Målartorpsvägen och invänta övriga fordon inkl gående enl ovan. Detta medför stora olägenheter för de närboende .

... Planförslaget förändrar inte möjligheten att fortsätta använda vägen som tidigare. Förutom att vägen är en tillgång för det rörliga friluftslivet kan planen anses bidra till kulturfrämjandet bl.a. genom att fler kan ges kännedom om vägen.

Det är just "det rörliga friluftslivet" som idag använder vägen för promenader och för att ta sig ut i skogen som inte kommer kunna göra det lika enkelt om Gamla Landsvägen blir en bilväg.

Jag föreslår att man istället drar en ny vägsträckning från Målartorpsvägen över åkern och ansluter det södra och det mellersta områdena till denna väg. Idag finns anslutning från Målartorpsvägen till åkern som används av jordbruksmaskinerna. Det måste gå att dra vägen vid sidan av området med fornlämningar i skogsbrynet.

På plankartan finns inritat ett "miljöhus" utmed Målartorpsvägen som ska användas av de boende i det

Exploatören ska åtgärda och bekosta de skador som uppstår på vägen till följd av transporter till byggsplatsen.

Sikten är fri på hela sträckan där Gamla landsvägen kommer att användas för tillfart. En mötesplats placeras lämpligast i skogsslutningen. Mötande biltrafik får vänta vid korsningen Målartorpsvägen – Gamla landsvägen eller på mötesplatsen i slutningen.

Fornlämningsområdet ligger mellan den södra och den mittersta husgruppen. Någon ny väg kan inte dras genom detta område.

södra och det mellersta området. Det gör det ännu lämpligare att tillfartsvägen till dessa områden går över åkern då de lätt kan stanna vid "miljöhuset" på väg till eller från bostaden.

Genom att dra tillfartsvägen över åkern slipper man också belasta Målartorpsvägen och Gamla Landsvägen med tung byggtrafik och den totala ökningen av biltrafiken längs Målartorpsvägen reduceras. Gamla Landsvägen görs helt bilfri genom att den fastighet som finns där idag ges möjlighet att använda utfart genom det nya mellersta området.

Anna Frances

Målartorp-Viggeby vägsamfällighet

Åberopar till vår tidigare skrivelse Enligt den reviderade planritningen med nu 6 hus på södra området Vilket gör det lättare att dra en väg över åkern som ansluter till Lokalgata så undviker man tyngre fordon på Målartorpsvägen o Ga Landsvägen
Anders Hellmark ordf

Fornlämningsområdet ligger mellan den södra och den mittersta husgruppen.
Någon ny väg kan inte dras genom detta område.

Sevab Nät AB

På samrådshandlingen figur 4 som besvarades 2009-09-16 hade vi ritat in förslag på läge för 2 st transformatorstationer.

I senaste planbeskrivningen presenterades ett nytt läge för den ena transformatorstationen, ca 160 meter söderut mot vårt önskemål.

Långa ledningar medför sämre el-kvalitet, så vi har på bifogad karta ritat in ett ny önskat läge

Bifogad karta finns på Samhällsbyggnadskontoret i akten.

Transformatorn flyttas till det mittersta områdets västra tomtkant.

Sevab Vatten

Info; Vatten i tillräcklig mängd och tryck finns vid anslutning till området. Området kan antingen byggas med små villapumpstationer eller självfallsystem till en huvudpumpstation. Anslutning spill sker till tryckspilledning.

Uppgifterna noteras.

TeliaSonera Skanova Access AB

TeliaSonera Skanova Access AB har inget ytterligare att invända mot planen.

Övriga

Västra-Ekeby 1:10 och Västra Ekeby 1:12

Först vill vi hänvisa till tidigare inskickade erinringar till samrådsförslaget.

Vi vill härmed lägga till följande synpunkter.

Man kan läsa att rimlig hänsyn har tagits för den större vattensalamandern.

Det behöver göras en inventering av antalet individer som det rör sig om, för att säkerhetsställa vattensalamanderns bestånd.

Anses rimlig hänsyn vara liktydigt med första la § artskyddsförordningen (1998:179) Rådets direktiv 92/143/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Och med tanke på att det står om framtida bebyggelse på den södra åkermarken, finner vi det mycket svårt att se att man lever upp till rådets direktiv.

Vi tycker det är anmärkningsvärt att man inte tar till sig yttrandet från Mariefredsnämnden.

Sedan vi skickade in förra skrivelsen vill vi också påtala ansvar för trafiksäkerheten i området, vi hänvisar till den tragiska dödsolyckan utmed väg 980 hösten 2009.

Exploatören och kommunen och vägverket skall bekosta och bygga en miljö som utgår ifrån nollvisionen.

Det är av största vikt att man redan nu planerar för en bra och sund möjlighet för att ta sig till och från området utan att utsätta sig själv eller andra för fara.

Idag går det skolbuss på den s.k. Målartorpsvägen (buss 635). Vem bekostar bra och trafiksäkra bushållplatser till skolbarnen? Hela Målartorpsvägen behöver breddas och förstärkas samt att belysning behöver finnas. Är det en kostnad som kommunen tar på sig när man ställer sig positiv till att exploatera ett nytt bostadsområde?

Vägen är smal och på många ställen är det skymd sikt, och man är hänvisad till de få mötesplatser som finns, vilket skapar farliga trafiksituationer

Man kan också läsa

Att det inte förekommer någon risk för höga vattenstånd inom planområdet. Årets snörika vinter kommer med all sannolikhet få till följd ett högt vattenflöde vid Fatburskärret, något som tidigare orsakat att väg 980 ställs under vatten. Vid dessa tillfällen har all trafik hänvisats till Målartorpsvägen och ned genom Slottsbrinken.

Salamanderns utbredning och förekomst är undersökt och en utförlig miljökonsekvensbeskrivning är upprättad. I miljökonsekvensbeskrivningen finns beskrivet vilka hänsyn som ska tas vid byggande av området för att salamandern ska kunna fortleva på platsen.

Alla synpunkter sammanställs och värderas och sammanvägs till den slutgiltiga antagandehandlingen. Därefter fattas politiska beslut i ärendet.

Exploatören kommer att bekosta de förbättringar som krävs på Målartorpsvägen till följd av de nya bostäderna.

Övriga förbättringar som bör göras är vägföreningens ansvar.

De kostnader som uppstår när Målartorpsvägen förbättras mellan Stallarholmsvägen och Gamla landsvägen beroende på att nya fastigheter tillkommer ska exploatören i första hand stå för. Vid lantmäteriförrättning kommer framtida kostnadsfördelningen att avgöras.

Marie-Louise Eriksson, Anders Hellmark, Catarina
Hellmark-Eriksson, Claes Eriksson

Centerpartiet Mariefred

Inledningsvis kan vi konstatera att följande punkter i Mariefredsnämndens samrådsyttrande inte är beaktade trots att en enig nämnd stod bakom yttrandet.

Detta gäller punkterna angående:

Antalet fastigheter 31 stycken utställningsplanen innehåller 34 fastigheter

Skyddet för gamla landsvägen ingen in eller utfart på vägen.

Byggherren bekostar gång och cykelväg till Mariefred

Efter att ha tagit del av utställningshandlingarna har vi följande synpunkter till förändringar för att området skall bli ett attraktivt bostadsområde.

- Begränsa antalet till 31 fastigheter behåll antalet i norra 15 stycken och södra området i skogen 13 stycken men minska antalet till 3 stycken på gårdet (ta bort de som ligger närmast gamla landsvägen) Dessa fastigheter skall ha en större yta större för att kunna inrymma någon mindre verksamhet s.k bolokaler eller möjlighet att bygga ett mindre hus på samma tomt (generationsboende)

- Bygg in och utfarts väg från Västra Viggebys gamla pumphus och bygg vägen till de tre fastigheterna på gårdet mot söder så husen ligger upp mot skogen. Vägen fortsätter sedan upp till fastigheterna i södra skogsområdet Bevara skyddet för gamla landsvägen så att det blir en väg utan biltrafik både för barn och vuxna i det nya bostadsområdet.

Gång och cykelväg är ett måste om området skall bebyggas. Om inte byggföretaget skall stå för den kostnaden måste det finnas garantier att någon annan gör det. Barn kan inte tillåtas att cykla på Stallarholmsvägen. Cykelväg måste finnas när området är bebyggt.

gm Tomas Fors ordförande

Kärnbo-Viggeby 4:31

Det här förslaget är ganska underligt skall man bygga först och kontrollera sen om salamandrarna har blivit störda och rent av försvunnit för att sedan göra en ny utredning för vidare byggnation eller vad.

Det här byggområdet är för stort och kommer med all sannolikhet att påverka området i en ganska betydande omfattning, inte minst när det kommer till biltrafiken och byggarbetsplats, vilken har ökat betydligt redan idag. Vår uppfattning är att blir svårt att inte påverka skyddsavstånden. Varför gör man inte en förfrågan till EU

Inkomna synpunkter kan inte alltid tillfullo tillgodoses.

Alla synpunkter sammanställs, värderas och sammanvägs genom politiska beslut som resulterar i detaljplanens slutgiltiga antagandehandling.

Önskemål och synpunkter har vägts samman och bedömning gjorts om lämpligt område för exploateringen och minsta tomtstorlek vilket resulterat i den nu framtagna plankartan.

Fornlämningsområdet ligger mellan den södra och den mittersta husgruppen. Någon ny väg får inte dras genom detta område

Byggnationen har inte bedömts vara av så stor omfattning att separat gång- och cykelväg krävs. Gång- och cykeltrafikanter hänvisas till Målartorpsvägen och Slottsbrinksvägen för att ta sig till centrala Mariefred.

Vattensalamanderns vistelseplatser och utbredning i området är dokumenterade i miljökonsekvensbeskrivningen och skyddade i detaljplanen. Ingen bebyggelse, vägdragning eller annan åtgärd får göras som försvårar dess livsbetingelser och fortsatta fortlevnad.

som utfärdat direktiven och få ärendet prövat? Det skulle dessutom vara intressant att veta på vilka fler ställen i Mariefred som salamandern finns På golfbanan finns det salamandrar då vi spelar och har påträffat några. Vore kanske bättre att inventera hela området innan man planerar bebyggelse. Det kan ju faktiskt vara så att hela Mariefredsområdet har salamandrar och att man inte förstått det på grund av ren okunnighet, som hos oss som haft salamandrar i säkert 10 år utan att veta av varken EU-direktiv eller djuret i sig.

Vem tar reda på forngravarna intill Stallarholmsvägen Målartorp 1:13? Riksantikvarieämbetet har sagt nej en gång till 10 fastigheter. Nu när naturvårdsverket har fördelat 1,3 miljarder till länsstyrelserna och anslaget 1,1 miljarder för biologisk mångfald (LONA) varför inte ligga lågt med exploateringen Detta är ju faktiskt kulturhistoriskt jordbrukslandskap, som kommunpolitikern som inte ville vara bonde längre sålde till Katrineholmsbostäder som tänkt tomt mark, utan att fråga informera, ingenting. Mitt i arrendeperiod blev vi av med vårt arrende och det berörde kommunpolitikern inte ett dugg. Hade varit roligare om en bonde (småföretagare) kunnat få överta marken.

Gamla Landsvägen vill vi skall vara gång och cykelväg absolut inga bilar, skulle väldigt gärna fortfarande kunna använda den som ridväg,

Stallarholmsvägen behöver höjas och breddas gång, cykelbana och fartkamera . Om man inte gör något åt vägen är det otänkbart att bygga. Skulle vilja att M Furustrand tar en promenad från Statoil upp till det tilltänkta byggområdet, gärna när Stallarholmsvägen står under vatten och om det finns möjlighet starta upp em. 15 - 15,30 sväng in på Målartorpsvägen och gå vidare mot Slottsbrinken ner till Statoil igen. Som alla vet har det hänt som inte fick hända. Vi Har bott här i 33 år, vår dotter har aldrig fått använda sig av Stallarholmsvägen. Utfarten, var vid förra förslaget, ingen speciellt glad över och in -utfarten har inte ändrats något sedan det besöket. Vem tar på sig att rusta hela Målartorpsvägen vilket också blir ett måste.

Gun o Sten Carlsson

Mariefredspartiet

Under samrådsskedet avgav Mariefredsnämnden ett yttrande. Yttrandet gjordes av en enig nämnd och ska följas. Emellertid har vi från planhandläggaren fått uppgift om att den föreslagna vägsträckningen från den mellersta bebyggelsegruppen över gårdet till

Mark med fornlämningar kommer att lämnas orörd och förbli naturmark för lek och utevistelse. Avgränsning är gjord i den framtagna arkeologiska utredningen.

Gamla landsvägen kommer att användas för tillfart till de två södra husgrupperna.

Korsningen mellan Målartorpsvägen och Stallarholmsvägen kommer att förbättras, liksom busshållplatserna vid Stallarholmsvägen.

Kommunen kommer att arbeta för att hastigheten sänks förbi korsningen.

Exploatören bekostar de förbättringar som krävs på Målartorpsvägen till följd av de nya bostäderna.

Övriga förbättringar som bör göras är vägföreningens ansvar.

Inkomna synpunkter kan inte alltid tillfullo tillgodoses.

Alla synpunkter sammanställs, värderas och sammanvägs genom politiska beslut

Målartorpsvägen inte kan genomföras pga fornlämningar. I enlighet med Mariefredsnämndens yttrande så vill vi framföra följande:

- Det totala möjliga antal fastigheter ska ej vara mer än 31 st. I planen anges enbart en bestämmelse om minsta tomtstorlek. (31 st x 1200 m² = 37200 m² grovt räknat betyder det att den totala tomtarean ej får överstiga 38399 m².)

- Gamla Landsvägens karaktär är viktig att bevara. Även om den får förbli smal och kompletteras med mötesplats är våra farhågor stora att karaktären kommer att förändras. Helst skulle vi se lösningen enligt MFNs yttrande. Eftersom den föreslagna vägsträckningen inte kan utföras, vill vi minska på antalet fastigheter som kommer att utnyttja vägen för biltrafik. Därför vill vi att de sex tomterna på gårdet (södra bebyggelsegruppen) utgår.

- En mycket viktig synpunkt är gång- och cykelvägen till Mariefred. Kommunen har som samhällsbyggare ett stort ansvar för att i planeringen se till att nya områden kan nås på ett trafiksäkert sätt. Att alltid hänvisa till att frågan ligger utanför planområdet är inte en hållbar strategi. I detta fall är det lämpligt att KS ser till att det i exploateringsavtalet skrivs in att exploatören är med och bekostar en gång- och cykelväg.

Mariefredspartiet vill också framföra följande synpunkter:

- Ett område utpekad i FÖP som utredningsområde för framtida bebyggelse kan inte automatiskt anses som lämplig för bebyggelse utan **utredning**.

- Det är olyckligt när man i en kommunal handling formulerar behov som att de planeras eller ska ordnas. Det är lätt att tolka den formuleringen som att det kommer att genomföras inom en snar framtid. Detta gäller både skrivningen om gång- och cykelbana och bra busshållplatser. Det saknas uppgifter om vem som planerar, vem som bekostar och tid plan.

- Vi är rätt så duktiga på att skydda hus (kulturminnesmärkning) och stadsdelar, men urusla på att skydda bevaransvärda lantliga miljöer utan hus. Vi får inte låta ett kortsiktigt ekonomiskt tänk och inställsamhet till exploatörerna förstöra de vackra platserna i vår bygd, miljöer som vi inte kan återskapa!
Mariefredspartiet gm Birgitta Elvingson 0159-12908
birgitta.elvingson@telia.com

som resulterar i detaljplanens slutgiltiga antagandehandling.

Vägen kommer att förbättras så att även trafiken till de sex tomterna i söder kan använd den som tillfart.

Inom ramen för detaljplaneläggningen har frågan om bebyggande av södra delen utretts. Slutsatsen och bedömningen är att en rad med hus är rimligt att tillåta i kanten av skogsbrynet.

Den nu planerade bebyggelsen kan inte ensam bära kostnaderna för gång- och cykelväg utefter Stallarholmsvägen. När den kan byggas är oklart i dagsläget.

I kommunens översiktplan finns områden utpekade som är av riks- och regionalt intresse för natur och kulturvård. Planområdet finns inte inom något av dessa.